

T. C.

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR

ANABİLİM DALI

**ADAY SPOR YÖNETİCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME
EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Muzaffer Toprak KESKİN

DANIŞMAN

Yrd. Doç. Dr. Melih Nuri SALMAN

MAYIS 2012

AKSARAY

Her hakkı saklıdır.

T. C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ANABİLİM DALI

ADAY SPOR YÖNETİCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME
EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Muzaffer Toprak KESKİN

DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr. Melih Nuri SALMAN

MAYIS 2012

AKSARAY
Her hakkı saklıdır.

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın hazırladığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu doğrularım.

Tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

Tarih

07 / 03 / 2012

Muzaffer Toprak KESKİN

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KABUL ve ONAY BELGESİ

Muzaffer Toprak KESKİN'in, ADAY SPOR YÖNETİCİLERİNİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ VE KARŞILAŞTIRILMASI başlıklı Lisansüstü tez çalışması, Aksaray Üniversitesi SOSYAL BİLİMLER Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ~~30.01.2012~~ tarih ve ~~2012/03-2~~ sayılı kararı ile oluşturulan aşağıdaki jüri tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS** Tezi olarak **Oy Birliği/Oy Çokluğu** ile kabul edilmiştir.

İmza

Danışman : Yrd.Doç.Dr. Melih N. SALMAN (Aksaray Üni. BESYO)
1. Jüri : Yrd.Doç.Dr. Hayri DEMİR (Selçuk Üni.BESYO)
2. Jüri : Yrd.Doç.Dr. Mustafa KARAHAN (Aksaray Üni. BESYO)
Tezin Savunulduğu Tarih :07.03.2012

ONAY

Aksaray Üniversitesi SOSYAL BİLİMLER Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ~~2012/01~~ tarih ve ~~2012/21-2~~ sayılı kararı ile ~~M. Toprak KESKİN'in~~ ^{Beden Eğitimi} Anabilim Dalında **Yüksek Lisans/Doktora** derecesi alması onaylanmıştır.

SOSYAL BİLİMLER Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Adı SOYADI

Doç.Dr. Adem ÖCAL
Müdür

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

SAYFA NO

ÖNSÖZ	I
TEŞEKKÜR	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	VI
TABLolar DİZİNİ	VI
1.GİRİŞ	1
2. LİTERATÜR	8
3. YÖNTEM	30
4. BULGULAR	34
5. TARTIŞMA VE SONUÇLAR	37
KAYNAKÇA	46
EKLER	52
ÖZGEÇMİŞ	56

ÖNSÖZ

Bilindiği gibi, çağdaş dünyanın gereksinimleri artık hızla değişen ve gelişen topluma ayak uydurabilecek bireyler gerektirmekte, bu da günümüz bireylerinin üst düzey düşünme becerilerine sahip olmalarını zorunlu kılmaktadır. Öncelikle bir yaşam becerisi olarak kabul edilen ve mesleki eğitimin önemli bir parçası olarak görülen eleştirel düşünme, üniversitelerin farklı meslek alanlarına yönelik programlarından mezun olan tüm öğrencilerin sahip olması gereken temel yeterliliklerden biri haline gelmiştir. Spor organizasyonlarında ve kurumlarında görev alacak spor yöneticilerinin de her geçen gün karşılaştıkları sorunlar göz önüne alındığında, spor kurumlarını ve organizasyonlarını yönetirken eleştirel olarak düşünebilme, kararlar alabilme, uygun ve zamanında hareket edebilmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda, eleştirel düşünebilen ve mesleki yeterliğe sahip spor yöneticilerinin yetişebilmeleri iyi planlanmış, etkin bir mesleki eğitim almalarına bağlıdır. Bunu sağlamanın en etkili yolu ise, spor yöneticisi adaylarının henüz mesleki hayata geçmeden önce eleştirel düşünme yeterlikleri açısından değerlendirilmeleridir.

Alanyazın incelendiğinde, konuya ilişkin yeterli araştırma sonucuna rastlanmaması, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerini yansıtan bir Türkiye profili elde etmenin anlamlı olacağını düşündürmüştür. Buradan hareketle, araştırma kapsamında ülkemizdeki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları'nın Spor Yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimlerinin belirlenmesi, cinsiyet ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılması amaçlanmış, bununla birlikte, aday spor yöneticilerinde eleştirel düşünme eğilimlerinin yaşla birlikte anlamlı bir değişim gösterip göstermediği incelenmiştir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin düşük düzeyde olduğunu, cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılık göstermediğini ve yaşla birlikte eleştirel düşünme eğilimlerinde artış olduğunu ortaya koymuştur.

Özellikle ülkemizdeki spor yöneticiliği bölümlerinin eğitim programları incelenerek, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin

geliştirilmesine hizmet edecek şekilde düzenlemelerin yapılması, buna paralel olarak, aday spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimcilerin de eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenerek, gerekirse eğilimlerinin geliştirilmesine yönelik eğitimler verilmesi açısından bu araştırma sonuçlarının, ileride yapılacak olan araştırmalara yol gösterici nitelikte olacağı düşünülmektedir.

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında bana yol gösteren saygıdeğer danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Melih SALMAN'a en içten saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırma sürecinde görüşlerini ve desteğini benden esirgemeyen değerli arkadaşım Arş. Gör. Fatma SAÇLI'ya, veri toplama sürecinde zamanlarını ayırıp bana yardımcı olan bütün hocalarıma, arkadaşlarıma ve araştırmaya katılan tüm spor yöneticiliği bölümü öğrencilerine teşekkürü bir borç bilirim.

Araştırmada “Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeğini” kullanmama izin veren Doç. Dr. Doğan KÖKDEMİR'e çok teşekkür ederim.

Bana yaşama isteği veren canım kızım Asya Paris'e, teşekkür ederim.

ÖZET

Aday Spor Yöneticilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması. Aksaray Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Aksaray. 2011. Araştırmanın amacı, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerini belirlemek, eleştirel düşünme eğilimlerini cinsiyet, sınıf ve yaş düzeylerine göre karşılaştırmak ve spor yöneticiliği eğitimi alan öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemektir. Araştırma, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları'nın Spor Yöneticiliği alanında eğitim veren on iki üniversite ile sınırlandırılmıştır. Araştırmaya, 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde, spor yöneticiliği bölümünde birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinde öğrenim gören 726 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Verilerin toplanmasında, Facione, Facione ve Giancarlo (1998) tarafından geliştirilmiş olan Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği (KEDEÖ)'nin (California Critical Thinking Disposition Inventory) Kökdemir (2003) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış versiyonu kullanılmıştır. Bununla birlikte, katılımcıların bazı demografik özelliklerine ilişkin bilgiler, araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" yoluyla edilmiştir. Elde edilen verilerin yorumlanmasında; betimsel istatistikler, Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı, Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmış ve yapılan karşılaştırmalarda iki yönlü varyans analizi (iki faktörlü ANOVA) tekniklerinden yararlanılmıştır. Araştırma bulguları, spor yöneticiliği öğrencilerinin Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği'nden aldıkları toplam puanların ortalamasının 204.24 ± 23.36 olduğunu göstermiştir. Buradan hareketle, spor yöneticiliği öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin düşük olduğu söylenebilir. Cinsiyet ve sınıf düzeyine göre karşılaştırıldığında, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p>.05$). Aynı zamanda araştırma bulguları, spor yöneticiliği öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile yaşları arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Sonuç olarak, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin geliştirilmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Spor Yönetimi, Aday Spor Yöneticisi, Eleştirel Düşünme.

ABSTRACT

Muzaffer Toprak KESKİN. Determination and Comparison of Critical Thinking Dispositions of Pre-Service Sport Managers. Aksaray University Institute of Social Sciences, Master of Science Thesis in Physical Education and Sport. Aksaray. 2011. The first purpose of this study was to determine the critical thinking dispositions of pre-service sport managers and compare them according to gender and grade levels. The second purpose of the study was to examine if there is any significant correlation between pre-service sport managers' critical thinking dispositions and ages. The study was limited with twelve universities including Department of Sport Management in School of Physical Education and Sport. A total of 726 students studying at the first and fourth grade levels during the fall and spring semesters at the 2010- 2011 academic year were included voluntarily in the study. The California Critical Thinking Dispositions Inventory (CCTDI) developed by Facione, Facione and Giancarlo (1998) and adapted by Kokdemir (2003) to Turkish and also a survey prepared by the researcher for gathering some demographic informations were used to collect the data. Descriptive statistics, Cronbach's alpha reliability and Pearson correlation coefficients were calculated, and also two-way analysis of variance (Two-way ANOVA) was used for the comparison of the data. The results showed that mean score taken from the California Critical Thinking Dispositions Inventory by pre-service sport managers was 204.24 ± 23.36 . Accordingly, it can be said that pre-service sport managers have the low of critical thinking dispositios. It was found that there were no significant differences at critical thinking dispositions when compared according to gender and grade levels ($p>0.05$). The results also showed that critical thinking dispositions of pre-service sport managers demonstrated a weak positive association with age. In conclusion, it can be said that critical thinking dispositions of pre-service sport managers should be improved.

Key Words: Sport Management, Pre-Service Sport Manager, Critical Thinking.

SİMGELER VE KISALTMALAR

N	Evren
n	Örnekleme
f	Frekans
%	Yüzde
F	F İstatistiği
\bar{x}	Ortalama
Ss	Standart Sapma
Min	Minimum Değer (En Küçük Değer)
Max	Maksimum Değer (En Büyük Değer)
p	Anlamlılık Düzeyi
r	Pearson Korelasyon Katsayısı
r²	Determinasyon Katsayısı
KEDEÖ	Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği

TABLolar DİZİNİ

Tablo 3.1. Araştırma Grubuna İlişkin Tanımlayıcı Özellikler.

Tablo 4.1. Eleştirel Düşünme Eğilim Puanlarının Cinsiyet ve Sınıf Düzeyine Göre Ortalama- Standart Sapma, Minimum-Maksimum Değerleri.

Tablo 4.2. Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeylerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı.

Tablo 4.3. Eleştirel Düşünme Eğilim Puanlarının Cinsiyet ve Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları.

1. GİRİŞ

Toplumsal değişim ve karmaşıa, yeni düşünme biçimlerinin günlük yaşama geçirilmesini zorunlu kılmış (Sherman, 2009) ve çağdaş dünyanın gereksinimleri günümüz bireylerinin düşünme becerilerine sahip olmalarını bir zorunluluk haline getirmiştir. Bunun sonucu olarak, mesleki eğitimin önemli bir parçası olarak görülen eleştirel düşünme, üniversitelerin farklı meslek alanlarına yönelik programlarından mezun olan tüm öğrencilerin sahip olması gereken temel yeterliliklerden biri haline gelmiştir (Ocansey, Chepyator-Thomson ve Kutame, 1992; Zakus, Malloy ve Edwards, 2007).

Paul ve Elder (2002)'e göre kökeni Socrates, Plato ve Aristo'ya yani 2000 yıl öncesine dayanan eleştirel düşünme kavramı literatürde farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Watson ve Glaser (1980) eleştirel düşünmeyi bilgi, beceri ve tutumların birleşimi olarak görmektedir. (Akt. Sherman, 2009). Paul ve Elder (2002), eleştirel düşünen kişinin, iyi bir sorgulama karşısında görüşlerini değiştirmeye istekli olması gerektiğini ifade etmektedir. Paul ve Elder (2002)'e göre eleştirel düşünme, özel bir düşünme şekline ya da düşünme alanına uygun olan disiplinli ve yönlendirilmiş düşünmedir. Lipman (1991)'a göre eleştirel düşünme, mantıklı, yaratıcı ve dikkatli düşünme olarak ifade edilmektedir. Ennis, eleştirel düşünmeyi, ne yapacağına ve neye inanacağına karar vermeyi sağlayan yansıtıcı ve mantıklı düşünme olarak tanımlamıştır. Sternberg, eleştirel düşünmeyi bir problemi çözmek için zihinsel süreçleri, stratejileri ve betimlemeleri kullanma olarak ifade etmiştir (Akt. Schwager ve Labate, 1993; McBride, Xiang ve Wittenburg, 2002).

Perkins ve diğerleri (1993) eleştirel düşünmenin *yetenek*, *duyarlılık* ve *istek/eğilim* olmak üzere üç bileşeni içerdiğini belirtmişlerdir. *Yetenekler*, yapabilirlik ve becerileri gerçekten davranışa dönüştürmekle; *duyarlılık/hassasiyet*, davranışı sergilemek için uygun olan durumlara karşı uyanık olma ile; *eğilimler* ise gerçekten belli bir şekilde davranmaya yatkın olma ile ilgilidir. Bu üç bileşenin dışında eleştirel düşünme durumlarına açıklayıcı bir yapı oluşturması için

(Akt.:McBride, Xiang ve Wittenburg, 2002) yedi farklı düşünme durumu tanımlamışlardır. Bunlar: 1) Geniş ve maceracı olmak, 2) Zihinsel meraklılığı sürdürmek, 3) Açıklamak ve anlamaya çalışmak, 4) Stratejik ve planlı olmak, 5) Zihinsel olarak dikkatli olmak, 6) Nedenleri aramak ve değerlendirmek, 7) Üst bilişe (metacognitive) sahip olmak (Akt.: Saçlı, 2008).

Facione, Sanchez, Facione ve Gainen (1995)'ne göre eleştirel düşünme eğilimi, herhangi bir kararı vermek ve problemi çözmek için düşünmeye yönelmeyi sağlayan bir iç motivasyon olarak tanımlanmaktadır. Eleştirel olarak düşünen bireylerin bir karar alırken yedi farklı eğilim gösterdikleri ifade edilmiştir. Bunlar:

1.Meraklılık: Öğrenmek için kişinin düşünsel olarak meraklı ve istekli olması.

2.Açık fikirlilik: Kişinin kendi ön yargılarına duyarlı olması ve farklı görüşleri kabul edebilmesi.

3.Sistematiklik: Düzenli, tertipli, dikkatli ve araştırma için gayretli olması.

4.Analitiklik: Sorgulama isteğini değerlendirmesi ve problemleri çözmek için delilleri kullanması, kavramsal veya uygulamalı olası zorlukları tahmin etmesi, müdahale etmek için sürekli uyanık olması.

5.Doğruyu aramak: Belli bir konuda en iyi bilgiyi bulmaya istekli olması, soru sorma konusunda cesaretli olması, bulgular kişinin önceki bilgilerini veya bireysel ilgilerini desteklemese bile araştırma konusunda nesnel ve dürüst olması.

6.Kendine güven: Kişinin kendi verdiği mantıklı kararların sağlamlığına güvenmesi, problemlere mantıklı çözüm yolları bulma konusunda başkalarına liderlik etmesi.

7.Olgunluk: Problemlere yaklaşması, araştırması, belirsiz problemlere yönelik mantıklı kararlar alması, bazı sorunlar için birden fazla makul çözümler üretmesi ve genellikle standartlara ve kanıtlara dayanarak yargıda bulunmasıdır.

Günümüz toplumlarındaki ve organizasyonlarındaki değişim ve belirsizlik yeni liderlik ve yöneticilik özelliklerini de beraberinde zorunlu hale getirmiştir. Yöneticilerin iş çevresinde bu hızlı değişimle baş edebilmeleri için yaratıcı, yenilikçi ve problem çözücü olmaları gerekir. Belirsizlikle baş edebilmek, geçmişte ne yapıldığının ötesinde bir düşünme ve hareket gerektirir (Sherman, 2009).

İş yaşamında giderek artan karmaşa, yöneticilerin zamanlarının %25-%60'ını alan öfke ve uyuşmazlık / karmaşa durumlarıyla baş edebilmek için geçirmelerine neden olmaktadır. Yöneticilerin sahip oldukları yeterlilikler ve yönetimde tercih ettikleri stiller, karşılaştıkları uyuşmazlıkları yönetmelerinde etkili olmaktadır (Sherman, 2009). Myerse ve Larson (2005)'a göre, teknolojik gelişmeler ve global iş bakışı günümüz yöneticilerinin uyuşmazlık ve öfke ile baş edebilme yeteneği ve eleştirel düşünme gibi yeni yeterliliklere sahip olmalarını gerektirir. Yine, Watkins (2004)'e göre, duygusal zeka ve eleştirel düşünme etkili bir yöneticinin temel yeterliliklerini oluşturur (Akt. Sherman, 2009).

Bagshaw ve Bagshaw (1999)'a göre, organizasyonların uzun dönemli başarılarını ve güçlerini belirleyen şey, uyuşmazlık / karmaşa yönetimidir. Zaman kaybına, niteliksiz kararlar alınmasına, başarılı çalışanların motivasyon kaybına, sağlık harcamalarına ve kayıplarına neden olan uyuşmazlık yönetimi, yöneticilerin esnek ve yenilikçi olmalarını gerektirir. Uyuşmazlıkları yönetmek zekâ ve duygunun uygulamada birlikte kullanılmasını, üst biliş ve düşünme sürecinin farkında olunmasını ön görür. (Akt. Sherman, 2009). Benzer şekilde Pulley ve Sessa (2001), bireysel ve toplumsal yeterlikleri içeren yeni liderlik modelinin esneklik, istikrarlılık, detaylı bakış açısı gibi özellikler içerdiğini belirtmişlerdir. Reid (2008) ise, liderlerin değişikliklere uyum sağlayabilmeleri ve başarılı olabilmeleri için esnek ve dirençli olma gibi yeni yeterliklere sahip olmalarının gerekliliğini ileri sürmüştür. Bu yeni zorluklar da liderlerin öğrenmelerini, düşünmelerini ve farklı şekilde davranmalarını zorunlu kılmıştır (Akt. Sherman, 2009).

Görüldüğü gibi, yöneticilerin iş ortamındaki belirsizlik ve stres durumları karşısında karar verebilmeleri hem bilişsel hem de duygusal olarak özel becerilere

sahip olmalarına bağlıdır. Bilişsel ve duygusal bir yapı olarak ele alındığında eleştirel düşünme, karar verme sürecinde liderlik ve yöneticilik ile ilişkilidir. İş ortamında eleştirel düşünme, eldeki bilgileri belirleyerek, olası çözüm yollarında etkili bir şekilde kullanmayı gerektirir. Başarılı karar verme, başarılı bir eleştirel düşünme gerektirir. Liderlerin ve yöneticilerin nasıl karar verdiklerini ve bu karar verme becerilerini nasıl geliştirebileceklerini anlamak için eleştirel düşünme becerilerinin ve eğilimlerinin incelenmesi gerekmektedir (Sherman, 2009).

Son yıllarda dünyada artan hareketsizlikle birlikte, düzenli egzersiz programlarının ve fitness merkezlerinin önemi artmış, bu da beden eğitimi ve spor alanlarında görev yapan öğretmenler, antrenörler ve spor yöneticileri gibi meslek sahiplerinin fiziksel aktivite programlarını planlamak, uygulamak ve değerlendirmek için eleştirel düşünme yeteneğine sahip olmalarını gerekli kılmıştır (Zeigler, 1995; Wuest ve Bucher, 2006).

Zakus, Malloy ve Edwards (2007) spor yöneticiliği programlarındaki eğitimcilerin, lisans ve yüksek lisans düzeyinde spor yöneticisi yetiştirmek yerine, teknik idareci yetiştirildiğini, spor yöneticiliği öğrencilerinin işlerini nasıl yapmaları gerektiği, problemler ve çözümleri konusunda nasıl düşüncelerini geliştirdiklerini ifade etmektedirler.

Çok farklı spor organizasyonlarında görev alacak yenilikçi liderler, üretici spor yöneticisi mezunları yetiştirmek için gerekli bilgi, beceri ve yetenekler onlara sunulmalı mezunların kariyerlerini ve yaşamlarını daha iyi duruma getirmeleri için eleştirel ve ahlaki düşünme yetenekleri geliştirilmelidir. Bunun için de, tüm alanlardan mezun olan üniversite öğrencileri için gerekli bir özellik olarak görülen eleştirel düşünme, spor yöneticiliği programlarının öğrenci kazanımlarında da yer almaktadır. Aynı zamanda eleştirel düşünme, Kuzey Amerika Spor Yönetimi Kurumu (North American Society for Sport Management-NASSM) gibi mesleki kurumların, Meslek Yüksek Okullarını Geliştirme Birliği (The Association To Advance Collegiate Schools of Business) gibi meslek okullarının ve Avrupa Yönetimi Geliştirme Birliği (European Foundation For Management

Development-EQUIS) gibi öğretim programlarının da gerekliliği olarak görölmektedir.

Zeigler (1995) spor yönetimini de içine alan, spor alanındaki benzer meslek gurupları için eleştirel düşünmenin öğretim programlarında yer alması gerektiğini belirtmiştir. Frisby (2005) de spor yöneticisi öğrencilerine öğretim ve araştırma becerileri öğretilirken, bu düşünme türünün dahil edilmesini savunmaktadır (Akt. Zakus, Malloy ve Edwards, 2007).

Eleştirel düşünebilen ve mesleki yeterliğe sahip spor yöneticilerinin yetişebilmeleri ise iyi planlanmış, etkin bir mesleki eğitim almalarına bağlıdır. Bunu sağlamanın en etkili yolu da, spor yöneticisi adaylarının henüz mesleki hayata geçmeden önce yeterlikleri açısından değerlendirilmeleridir (Zeigler, 1995).

Kuramsal bilgilerden hareketle, ülkemizde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları'nın Spor Yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimlerinin belirlenmesi, cinsiyet ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılması ihtiyacı doğmuştur. Bunun yanı sıra, aday spor yöneticilerinde eleştirel düşünme eğilimlerinin yaşla birlikte anlamlı bir değişim gösterip göstermediğinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1. Amaç

Bu araştırmanın amacı, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerini belirlemek, eleştirel düşünme eğilimlerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak ve eleştirel düşünme eğilimi ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemektir.

1.2. Problem

1.2.1. Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri nasıldır ve eleştirel düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Alt Problemler

1.3.1. Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri nasıldır?

1.3.2. Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri arasında;

a) Cinsiyete göre anlamlı bir fark var mıdır?

b) Sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark var mıdır?

c) Cinsiyet ve sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark var mıdır?

1.3.3. Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.4.Sınırlıklar

Araştırma;

1. 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar dönemleri,

2. Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları bünyesinde Spor Yöneticiliği alanında eğitim veren on iki üniversite,

3. Spor yöneticiliği alanında, birinci ve dördüncü sınıf düzeyinde öğrenim gören 1356 gönüllü öğrenci ile sınırlıdır

4. Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği'ne verilen cevaplar ve öğrencilerin bu ölçekten aldıkları toplam puanlar ile sınırlıdır. Eleştirel düşünme eğilimlerinin belirlenmesinde ölçeğin alt boyutlarına ilişkin puanlama kullanılmıştır.

1.5. Sayıtlar

Araştırma kapsamına alınan on iki üniversitenin, eleştirel düşünme eğilimlerini etkileyen etmenler açısından benzer özelliklere sahip oldukları kabul edilmiştir.

1.6. Tanımlar

Spor Yöneticiliği Bölümü : Türkiye’de Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları’nın Spor Yöneticiliği alanında eğitim veren bölümleridir.

Aday Spor Yöneticileri : Spor Yöneticiliği bölümünde, birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerdir.

Eleştirel Düşünme Eğilimleri: Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeğinden alınan toplam puanları ifade etmektedir.

1.7. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, ülkemizde spor yönetimi alanında görev yapacak spor yöneticilerinin göreve başlamadan önce üniversite eğitimleri sırasında eleştirel düşünme eğilimlerinin nasıl olduğuna ilişkin bir fikir vermesi ve bu alanda yapılan ilk araştırma olması açısından önemlidir. Mesleğinde etkili, yeterli, farklı görüşlere ve yeniliklere açık, eleştirel düşünmeye istekli ve eleştirel düşünebilen spor yöneticilerinin yetiştirilmesini sağlamak için elde edilen sonuçlar doğrultusunda, üniversitedeki eğitim programlarında eleştirel düşünmeyi destekleyecek etkinliklerin planlanması mümkün olabilir. Spor yönetimi alanında eleştirel düşünebilen eğitimcilerin öğrencilere model olmaları, derslerde eleştirel düşünmeyi destekleyen öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaları sağlanabilir.

2. LİTERATÜR

2.1. Yönetim Kavramı ve Yönetimin Temelleri

Yönetim kavramına ilişkin literatürde pek çok açıklama olmasına karşın, en geniş anlamda yönetim Tosun (1974)'a göre, “amaçların etkili ve verimli bir biçimde gerçekleştirilmesi maksadıyla bir insan grubunda iş birliği ve koordinasyon sağlamaya yönelik faaliyetlerin tümü” olarak tanımlanmaktadır. Daha geniş bir anlatımla yönetim Howard (1976)'a göre; örgüt amaçlarının etkili ve verimli olarak gerçekleştirilmesi için plânlama, örgütlenme, yürütme, koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarına ilişkin, kavram, ilke, teori, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli bir biçimde maharetle uygulanması ile ilgili faaliyetlerin tümüdür (Akt. Yetim ve Şenel, 2001).

Yönetime ilişkin yapılan açıklamaların yanı sıra, yönetimin bir sanat mı yoksa bir bilim mi olarak kabul edilmesi gerektiği konusunda tartışmalara açıklık getirmek gerekirse, Webster's College Sözlüğünde, sanat; herhangi bir insan etkinliğini idare etme, yönetme olarak, bilim ise; bir ilke ya da durumun kusursuzca uygulanmasını yansıtan beceri veya teknik olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlar arasında dikkat çeken nokta, bilimdeki hassasiyet-duyarlılıktır ki bu da bir yöneticinin kişiye özgü ve kurallarla belirlenmiş bir şekilde davranması gerektiğini ifade eder. Bu nedenle yönetim, bilim olarak ele alındığında yöneticilerin, uygulamada bir kısım belirgin bilgileri ve gerçekleri kendi davranışlarını yönlendirmede kullanmaları beklenir fakat, sanat olarak ele alındığında, belirgin bir bilgi ya da gerçeğin kullanımı söz konusu değil, yalnızca becerilerin kullanımı önemlidir. Diğer taraftan, yönetimin sanat olduğunu savunanlara göre, yönetimi anlamak ya da öğretmek için belirgin bir yol yoktur, bu yalnızca kişiliğe özgü bir beceri ve yetenektir. Yine yönetimi sanat olarak gören kişilerde, başkaları ile kıyaslandığında, etkili bir yönetici olma eğilimi daha fazladır. Bu görüşü savunanlar, etkili yönetici olmanın bazı insanlara öğretilemeyeceğini düşünürler. Yönetim araştırmaları, yönetim eğitimi gibi

konuların olmasına rağmen bazı insanların uygulamada etkili bir yönetici olamayacağını ifade ederler (Simmering, 2009).

İlk yönetim araştırmalarında, yöneticiler bilim adamı olarak kabul edilmiş ve bilimsel yönetim hareketi, bu bakış açısının ilk adımları olmuştur. Bilimsel yönetimin öncülerinden, Frederick W. Taylor, Frank ve Lillian Gilbreth ve diğerleri bir işi yapmak için “en iyi olan yolu” keşfetmeye çalışmışlardır. Bir işi daha verimli ve etkili hale getirmek amacıyla o işi düzenlemek ve değerlendirmek için bilimsel süreçleri kullanmışlardır. Bilim olarak ele alındığında yönetimin temellerinde, belli durumlar karşısında ideal olan yönetim uygulamaları vardır. Yöneticiler, uygulamada bir ikilemle karşılaştıklarında, genellikle belli bir takım yönetim ilkelerini ve genel yönetim teorilerini izleyerek bir çözüm bulmaya ve hipotezler kurarak onları test etmeye çalışırlar. Örneğin bir yönetici, işyerindeki bir çalışanın düşük performansından dolayı sorun yaşıyorsa, performans geliştirmeye yönelik ilkeleri, var olan duruma uyarlamaya çalışacaktır. Bu yöneticiler, bir eylem planı belirlerken, o andaki şartlara etki eden sosyal ve politik faktörlere fazla önem vermeden okulda öğrendikleri kavramlara ya da şirketin gelişim programlarına güveneceklerdir (Simmering, 2009).

Yönetimin sanat olduğunu savunanlar, bilimsel ilkelerin, kuralların ve teorilerin gerçek yaşamdaki yönetim durumlarında uygulanamayacağını düşünürler. Eylem planlarını belirlemede, yönetimsel konularla ilgili sosyal ve politik çevrelerin, olaylara ilişkin kendi bilgilerini kullanmanın, kuralları takip etmekten çok daha etkili olacağını düşünürler. Yönetimi bilim olarak gören yöneticilere ilişkin verilen örnektekinin aksine, yönetimi sanat olarak gören bir yönetici, iş performansındaki düşüş durumunda kendi deneyimlerini kullanacaktır. Böyle bir sorun karşısında, standart bir tepki vermektense, bu yöneticiler sosyal ve politik etkenleri daha geniş çapta göz önünde bulunduracak ve problemin içinde bulunduğu duruma dayanarak daha farklı eylem planları yapacaklardır (Simmering, 2009).

Yönetimin bir sanat olduğu düşüncesinin en önde gelen savunucusu olarak bilinen Henry Mintzberg, gerçek yöneticilerin günlük görevlerini

gözlemleyerek, o yöneticilerin masalarında oturmadıklarını, gün boyunca düşündüklerini, değerlendirme yaptıklarını, karar verdiklerini ve uzun süreli çalışmak için zamanı bölmediklerini belirlemiştir. Bunun aksine, sıradan yöneticilerin ise, parça parça çalıştıklarını, sürekli çalışmalarını böldüklerini saptamıştır. Bu nedenle, Mintzberg kendinden önce baskın olan yönetsel görüşle mücadele etmiş ve yapmış olduğu araştırmaları ile, yöneticilerle ilgili devrim yaratmıştır (Simmering, 2009).

Yönetimin bir sanat olduğu görüşünün savunucularından biri olan Peter Drucker, toplam kalite yönetimi ile ilgili düşünceler geliştirmiş ve yönetimi, “*Liberal bir sanat*” olarak ifade etmiştir. Drucker, yönetimin bilgelik, liderlik ve bilginin temelleri ile ilgili olduğunu öne sürer, bununla birlikte alıştırma ve uygulama ile ilgilenir. Drucker, bilim gibi yönetim alanlarının, yöneticiler için paradigmalara yarattıklarını ve bu paradigmalarda yalnızca olayların-gerçeklerin ortaya konulduğunu, o olaylarda anormal olarak görülen istisnai durumların göz ardı edildiğini ileri sürer. Paradigmaların, toplum ve iş çevresindeki değişimlere bağlı olarak değişeceğini, bilimsel gerçeklerin de zaman içerisinde değişim gösterdiğini savunur (Simmering, 2009).

Yönetimin sanat olarak ele alınmasını savunan bilim adamlarından bir diğeri de, 1967 yılında “*Yönetim: Hümanist Bir Sanat*” başlıklı eserini yayınlayan David E. Lilienthal’dır. Bu eserinde Lilienthal, yönetimin bir dizi üst düzey beceriler ve tekniklerden daha fazla şeyler gerektirdiğini, yöneticilerin bireyleri, bireylerin motivasyon kaynaklarını anlamaları ve onların amaçlarına ulaşmalarında onlara yardımcı olmaları gerektiğini ileri sürmüştür. Lilienthal, yönetim ve liderliğin uygulamada birleştirilmesinin, yalnızca iş yaptırmanın değil, onun arkasında yatan diğere etkenlerin de anlaşılmasının etkili yönetim davranışını ortaya koymada etkili olacağına inanmıştır. Bu nedenle de, yöneticileri, çalışanlarını motive edici, onların işlerini kolaylaştırıcı olarak gören düşünce yapısını geliştirmiştir. Bir sanatçı ruhlu yönetici, önceden belirlenmiş kurallar doğrultusunda bir tavır sergilemekten ziyade, büyük olasılıkla her bir çalışanına ve her bir duruma farklı tepki verecektir (Simmering, 2009).

2.2. Spor Yönetimi ve Spor Yöneticisi

Genel yönetimin bir parçası olan spor yönetimini, genel yönetimden ayırmak mümkün değildir. Bu nedenle spor yönetimi, genel yönetimin ilke, yönetim ve kurallarının spor alanına uygulanması olarak da kabul edilebilir. Spor yönetiminin temel amacı, spor faaliyetlerinin akılcı ve bilimsel bir biçimde yürütülmesinin yollarını araştırmak, bulmak ve bunları genel ilkelere dönüştürüp uygulamaktır. Spor yönetimi, spor alanına ilişkin karar ve hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik faaliyetlerle ilgilenmenin yanı sıra, beden eğitimi ve spor programlarının geliştirilmesi, spor kurum ve tesislerinin sevk ve idare edilmesi, personel sağlanması ve yetiştirilmesi, denetlenmesi gibi konularla da ilgilenir (İmamoğlu, 1992). Fişek (1998)'e göre spor yönetimi, toplum genelinde kurumlaşmış yöneten-yönetilen ayrımını, spor özelinde yönetici-sporcu ayrımı olarak sürdürülen hiyerarşik bir otoriter düzenlemeyle spor yaptıran bir makine (kurum, organizasyon vb.) şeklinde tanımlanabilir. Spor yönetimini Doğar (1997), sportif hareketleri belirlenen amaçlara ulaştırmak için insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili biçimde kullanarak, belirlenen politikaları ve alınan kararları uygulamak olarak tanımlamaktadır. Yetim ve Şenel (2001)'in belirttikleri gibi, sporun her yönüyle kalkınabilmesi, amaçlarını gerçekleştirebilecek seviyeye çıkması, iyi bir teşkilâtlanmanın varlığına bağlı olduğu kadar, meselelerine bilimsel ve objektif bir bakış açısı getirecek, pratik yönü ağır basan yetenekli spor yöneticilerinin bulunmasına da bağlıdır.

Spor yöneticisi, beden eğitimi ve spor alanlarında amaçlanan hedeflere ulaşılabilmesi ve işlerin yerine getirilebilmesi için, spor kurumlarında çalışan insanları teşkilâtlandıran, emirler veren, grup çalışmalarını aynı amaca yönlendirip düzenleyen, her türlü sorumluluğu üzerine alan ve işleyişi denetleyen kişidir. Bir başka ifadeyle spor yöneticisi, spor hizmet ve faaliyetlerinin sevk ve idaresinde çeşitli şekillerde görev alan ve spor teşkilâtlarını, kuruluş amaçları doğrultusunda başarıya götüreceği işleri yürüten yetkili ve sorumlu kişidir. (Yetim ve Şenel, 2001).

Spor yöneticilerinin görevlerinde başarılı olabilmeleri, bir çok meslekî ve kişisel niteliklere sahip olmanın yanısıra bu nitelikleri etkili bir şekilde

uygulamaya koymaları ile mümkündür. Yetim ve Şenel (2001)'e göre etkili bir spor yöneticisi; yönetme ve liderlik kabiliyeti, tecrübe, diplomasi, esneklik, özeleştirici, liyakat, ileri görüşlülük, cesaret, saygı uyandırabilme, güven verme, motive etme ve ekip çalışması yapabilme, yönetsel dikkat, doğruluk, düzgün beşerî ve sosyal ilişkiler kurabilme, karar alma yeteneği, meslek için sağlık ve fiziksel uygunluk, gönüllü sorumluluk kabul etme, iş anlayışı, yönetim tekniklerini kullanma ve entellektül kapasite gibi niteliklere sahip olmalıdır. Spor yöneticisi, bürokrasinin dar kalıpları içerisinde sıkışıp kalmamalı, aksine geniş bakış açısına sahip olmalı, toplumsal olgular içinde olayları değerlendirebilmeli, hızlı değişmelerin zorlayacağı ani kararları alabilmeli ve yeniliklere hazırlıklı olmalıdır. Karasüleymanoğlu (1989)'na göre spor yöneticileri, sürekli yenilik arayan, sorumluluklarını bilen, sorunları çok yönlü değerlendiren, güncel konulara olduğu kadar gelecekteki konulara da eğilen, tutarlı, atak özellikler taşımalıdır. Bu niteliklerle birlikte, Karaküçük (1989)'e göre, spora yön verecek ve çağdaş anlamda spor yönetiminin gerçekleşmesini sağlayacak olan spor yöneticisinin; yönetimin plânlama, teşkilâtlanma, koordinasyon, haberleşme ve denetim fonksiyonlarını bir alet gibi kullanarak, teşkilâtın insan ve maddî kaynaklarını israf etmemesi, bunun için de alan bilgisine sahip olması gerekir (Akt. Yetim ve Şenel, 2001).

Günümüzde gerçekleri korkmadan irdeleyen, sporda gelişmek için neler yapılması gerektiğini bilen, ileriye dönük uygulamalara geçen spor yöneticilerine ihtiyaç vardır. Toplumun yapısını iyi bilen, spor potansiyelini anında değerlendiren, günlük konuların yanında uzun süreli sorunlara da çözüm arayan, spor kurumlarının amaç ve ilkeleri doğrultusunda politikalar tespit ederek, plân ve programlar yapabilen, kararlar alabilen, koordinasyon sağlayıp, değerlendirme ve denetlemeler yapabilen yöneticiler sporumuzu sağlam temeller üzerine oturabilir (Yetim ve Şenel, 2001).

Kaya (1984)'nin da belirttiği gibi, yöneticilerin bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi ve birtakım niteliklere sahip olmaları, kuruluşun amaçları doğrultusunda rasyonel çalışabilmeleri ancak eğitim ile mümkün olur. Çünkü yöneticilerin eğitimi ile yöneticilik ve liderlik tutum ve davranışları kazandırıldığı

gibi hızla değişen ve gelişen şartlara uyum sağlanmasında gerekli olan bilgi ve beceri de kazanmaları sağlanabilir (Akt. Yetim ve Şenel, 2001).

Bilindiği gibi, çağdaş dünyanın gereksinimleri artık hızla değişen topluma ayak uydurabilecek bireyler gerektirmekte, bu da günümüz bireylerinin düşünme becerilerine sahip olmalarını zorunlu kılmaktadır. Zakus, Malloy ve Edwards (2007)'in da belirttiği gibi öncelikle bir yaşam becerisi olarak kabul edilen ve mesleki eğitimin önemli bir parçası olarak görülen eleştirel düşünme, üniversitelerin farklı meslek alanlarına yönelik programlarından mezun olan tüm öğrencilerin sahip olması gereken temel yeterliliklerden biri haline gelmiştir. Bu bağlamda, bugünün spor yöneticilerinin de, mesleki hayata geçmeden önce sahip olmaları gereken pek çok bilgi, beceri ve tutumla birlikte öncelikli olarak eleştirel düşünme becerilerini ve eğilimlerini kazanmış olmaları gerekmektedir.

2.4. Eleştirel Düşünme

Eleştirel düşünme kavramına geçmeden önce düşünme eylemine açıklık getirmek faydalı olacaktır. Paul ve Elder (2002) düşünme eyleminde; düşünce, duygu ve istek olmak üzere üç boyutun rol aldığını ifade ederler. *Düşüncenin* rolü, anlamlar üretmek ve dünyayı anlamlı hale getirmektir. *Duyguların* rolü, düşünce tarafından üretilen anlamları değerlendirmek ya da izlemektir. Harekete geçmek için gerekli olan enerjiyi sağlamak ise “*istek*” in rolüdür. Paul ve Elder (2002)'a göre, düşünmeyi sağlayan bu üç olgu arasında dinamik bir ilişki vardır. Duygu, hareketlerimizi yönetir ve bilişsel olmayan bir değerlendirme biçimidir. Yaşadığımız olayların anlam kazanması, olayların farklı kategorilerde ele alınması düşünce yoluyla olur. Düşüncenin; analiz etme, özümseme, karşılaştırma, varsayımda bulunma, çıkarım yapma, sorgulama gibi bilişsel bileşenleri vardır. Bu bilişsel boyut, kavramsallaştırma ve akıl yürütme ile ilgilidir ve her ne durumda olursa olsun, nedenler üzerinden sonuçlar çıkarmak akıl yürütme becerisi gerektirir. Düşünme ise daima akıl yürütmenin bazı unsurlarını içerir. Düşünce yoluyla üretilen anlamları değerlendirmek ya da izlemekle ilgilenen duygu, hayatımızdaki olayların, onlara yüklediğimiz anlamların nasıl olumlu ve olumsuz olduğunu değerlendirir. Duygunun rolü, zihni içsel olarak izlemek ve gerçek durumlarda nasıl davrandığımız hakkında bize bilgi vermektir.

Bir durum karşısında istekli olma ve ona olumlu bakma durumuna göre, harekete geçmek için gerekli enerjinin sağlanması “istek” tarafından olur. Bu nedenle, hayatımızda neler olduğuna ilişkin bilgiler, olaylar karşısında neler hissettiğimize ilişkin duygular ve enerjimizi nereye harcayacağımıza ilişkin düşünceler arasında sürekli bir etkileşim vardır.

De Bono'nun belirttiği gibi düşünmedeki amaç, bir eylemle son bulmasıdır. Halpern (1999)'e göre eleştirel düşünme, istenilen sonuca ulaşma olasılığını artıran bilişsel becerilerin ve stratejilerin kullanılmasıdır. Eğitimin tüm seviyelerindeki temel amaçlardan birinin genel düşünme becerilerini ve özellikle de eleştirel düşünmeyi geliştirmek olduğu konusunda herkes hemfikirdir (Akt.:Van Gelder, 2005). Halpern (1998), gelecekteki toplumlara yapılacak en değerli yatırımın, düşünen bireyler yetiştirmek olduğunu vurgulamaktadır (Akt. Schneider ve Stier, 2009).

Kökünü 2000 yıl öncesine dayanan eleştirel düşünme kavramına ilişkin literatürde pek çok tanıma raslanmaktadır. Ennis (1989) eleştirel düşünmeyi ‘Ne yapacağına ve neye inanacağına karar vermeyi sağlayan yansıtıcı ve mantıklı düşünme’ olarak tanımlamıştır. Sternberg'e göre, bir problemi çözmek için zihinsel süreçleri, stratejileri ve betimlemeleri kullanma olarak görülür (Akt. Schwager ve Labate, 1993; McBride, Xiang ve Wittenburg, 2002). Bailin (1997) ve Mertes (1991)'e göre eleştirel düşünme; mantıklı düşünme ve hareket etmeyi sağlayan pek çok yansıtıcı beceri ve eğilimlerin kullanılarak, bilgi ve yaşantıların değerlendirildiği ya da yorumlandığı bilinçli ve kasıtlı bir süreçtir (Akt. Schneider ve Stier, 2009).

Willingham (2007), bir sorunun her iki tarafını görme, kendi fikirlerine ters olan yeni kanıtlara açık olma, tarafsızca sorgulama, kanıtlarla desteklenebilen iddialar talep etme, mevcut gerçeklerden çıkarılan sonuçları derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma ve çıkarımda bulunma ve sorunları çözmeye becerilerini eleştirel düşünmenin bileşenleri olarak görmektedir (Akt. Schneider ve Stier, 2009).

Eleştirel düşünmenin tanımına ilişkin bir fikir birliği sağlamak amacıyla, eleştirel düşünme alanında uzman pek çok araştırmacı bir araya gelmiş ve Delphi Raporu (Facione, 1990)'nu hazırlamışlardır. Delphi Raporu'na göre eleştirel düşünme; yorumlama, analiz, değerlendirme ve çıkarımda bulunmanın yanı sıra, verilen kararın dayandığı kavramsal düşüncelerin, kanıtların ve yöntemlerin açıklanması ile kendini gösteren bir amaca yönelik alınan öz-düzenleme kararıdır. Temel olarak bir takım becerilerin (çoğunlukla yetenekler olarak ifade edilir) ve bir takım eğilimlerin (aynı zamanda isteklilik olarak ifade edilir) gerekli olduğu konusunda önceden fikir birliği sağlanmış olmasının, eleştirel düşünmeye ilişkin görüş birliği sağlamada yardımcı olduğu ifade edilmiştir (Facione ve diğerleri, 1995).

Facione ve Facione (1992)'ye göre eleştirel düşünme, birbirine geçmiş, karmaşık bir takım zihinsel süreçler olup bir dizi kişisel becerileri ve bir dizi eğilimleri içerir. Delphi Raporu (Facione, 1990)'ndan da hareketle eleştirel düşünmenin bir boyutu olan temel eleştirel düşünme becerileri; yorumlama, analiz, değerlendirme, çıkarımda bulunma, açıklama ve öz-düzenleme olmak üzere altı farklı becerinin bir araya gelmesi olarak kabul edilir. Eleştirel düşünmenin bir diğer boyutu olan eleştirel düşünme eğilimleri ise; meraklılık, olgunluk, doğruyu arama, kendine güven, açık fikirlilik, analitiklik ve sistematiklik olmak üzere yedi farklı eğilimin bir araya gelmesi olarak görülür. Eleştirel düşünme eğilimlerinden *meraklılık*, kişinin bir şey öğrenmek için düşünsel olarak meraklı ve istekli olmasıdır. *Olgunluk*, problemlere yaklaşması, araştırması, belirsiz problemlere yönelik mantıklı kararlar alması, bazı sorunlar için birden fazla makul çözümler üretmesi ve genellikle standartlara ve kanıtlara dayanarak yargıda bulunmasıdır. *Doğruyu arama*, kişinin belli bir konuda en iyi bilgiyi bulmaya istekli olması, soru sorma konusunda cesaretli olması, bulgular kişinin önceki bilgilerini veya bireysel ilgilerini desteklemese bile araştırma konusunda nesnel ve dürüst olmasıdır. *Kendine güven*, kişinin kendi verdiği mantıklı kararların sağlamlığına güvenmesi, problemlere mantıklı çözüm yolları bulma konusunda başkalarına liderlik etmesidir. *Açık fikirlilik*, kişinin kendi ön

yargılarına duyarlı olması ve farklı görüşleri kabul edebilmesidir. *Analitiklik*, sorgulama isteğini değerlendirmesi ve problemleri çözmek için delilleri kullanması, kavramsal veya uygulamalı olası zorlukları tahmin etmesi, müdahale etmek için sürekli uyanık olmasıdır. *Sistematiklik* ise, düzenli, tertipli, dikkatli ve araştırma için gayretli olmasıdır (Facione ve diğerleri, 1995).

Mesleki ortamda incelendiğinde, Facione ve diğerleri (1998) eleştirel düşünmeyi, mesleki değerlendirme / karar verme olarak ele alırlar. Paul ve Elder (2002), ustalık gerektiren bir karar vermek için ustalık gerektiren bir şekilde düşünmek gerektiğini ifade ederler. Karar verme sürecinde, başkalarının fikirlerine olumlu açıdan bakma ve hakikata ulaşana kadar başkalarını yargılamama açısından eleştirel düşünmenin yardımcı olduğunu belirtirler. Watkins (2004) ise, kendi düşünce sürecimizin farkına varma, düşünce sürecimizi gözden geçirme ve düzenleme açısından eleştirel düşünmenin önemli bir boyutu olan öz-düzenlemenin gerekliliğinden söz eder.

Pek çok araştırma sonucunda da ifade edildiği gibi, eleştirel düşünmeyi etkili kullanıkça, bireyin karmaşık olguları anlama, önemli kararlar alma, karmaşık problemleri çözme, zor durumlarla baş edebilme yeteneği artmaktadır. Weistein (1995) bu konuda yapılan çalışmaların, eleştirel düşünme egzersizleri sayesinde üst düzey akıl yürütme ve anlama yeteneklerinde gelişme olduğunu gösterdiğini ifade etmektedir.

2.5. Yönetim Alanında Eleştirel Düşünme

Günümüz toplumlarında ve kurumlarında yaşanan sürekli değişim ve belirsizlik yönetim ve liderlik alanında da yeni bir yapılandırma gerektirmektedir. Novelli ve Taylor (1993)'a göre, çevresel şartlardaki değişimin ve birbirine bağımlılığın giderek artması, kurumlarda karşılaşılan ikilemleri ve paradoksları da beraberinde getirmektedir (Akt. Sherman, 2009). İş dünyasında yaşanan değişimler, gelişen bu ani değişimlerle baş edebilecek liderleri, yaratıcı, yeniliğe açık ve problem çözebilen yöneticileri zorunlu kılmaktadır (Sherman, 2009).

Bu bağlamda, tüm alanlarda olduğu gibi, iş dünyasında da eleştirel düşünmenin rolünde önemli bir artış olduğu görülmektedir. Kurumların genel başarılarında, nitelikli düşünmenin önemli olduğunun farkına varılması, eleştirel düşünmeye duyulan ihtiyacın da her geçen gün artmasına neden olmaktadır. Karşılaşılan zorluklarla, yaşanan ikilemelerle ve diğer sorunlarla baş edebilmek için kurum çalışanlarının ve yöneticilerinin üst düzey eleştirel düşünmeye sahip olmaları gerekmektedir. Çünkü, eleştirel düşünme, iş ortamındaki tüm çalışanların sahip olmaları gereken en önemli yeterliklerden biri olarak kabul edilmektedir (Paul ve Elder, 2002).

Benzer şekilde, Ramsey (2004), iş ortamındaki çatışma, öfke ve şiddetle başedebilmenin, tüm alanlardaki liderler için yeni bir hayatta kalma becerisi haline geldiğini ifade etmektedir. Myers ve Larson (2005) da, teknolojik gelişmelerin, hızlı değişimlerin ve global iş dünyasının, günümüz yöneticilerinden yeni yeterlikler beklediğini ifade etmektedirler. Öfke ve çatışma ile baş edebilme yeterliklerinin de bunlar içinde önemli yere sahip olduğunu, bu yeterliklerin de eleştirel düşünmeyi gerektirdiğini vurgulamaktadırlar.

Menkes (2006), iş dünyasında yaşanan hızlı değişim sonucu, liderlerin kısa sürede soruna odaklanarak çabuk karar verme eğilimi göstermeleri gerektiğini ifade etmiştir. Eleştirel düşünmenin liderlikle doğrudan ilişkili olduğunu, etkili liderlikte karar verme süreci boyunca eleştirel düşünme ve sorgulamanın önemli rol oynadığını belirtmiştir. Menkes'e göre iş dünyasında eleştirel düşünme, önemsiz düşüncelere direnç göstererek, amaca ulaştıracak tüm bilgileri tanımlayarak ve kullanarak, olası en iyi çözüm yolunu başarılı bir şekilde uygulamayı içerir. Eleştirel düşünme, canlı, uyarlanabilir ve sürekli gelişim gösteren bir zeka biçimidir. Mangieri (2008) de, eleştirel ve yaratıcı düşünme yeteneğinin, tüm seçkin liderler tarafından sürekli olarak kullanılan bir beceri olduğunu ifade etmiştir. Tucker (2007)'a göre, ikna etmek ve etkilemek açısından liderler için eleştirel düşünme çok önemlidir.

Sherman (2009)'in eleştirel düşünme, duygusal zeka ve çatışma yönetim biçimi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapmış olduğu araştırmaya mali hizmetler kurumunda görev yapan 50 yönetici katılmıştır. Araştırma sonucunda, çatışma yönetim biçimi ile duygusal zeka arasında anlamlı bir ilişki olmasına rağmen, çatışma yönetim biçimi ile eleştirel düşünme arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya konulmuştur.

Chan (2007)'in Hong Kong'da Çinli öğrencilerle yapmış olduğu araştırmada, etkili yöneticilikle zeka arasındaki ilişkinin çok az olduğu, etkili yöneticilikte zekadan ziyade, belli durumlar karşısında analitik ve her işin altından kalkabilecek şekilde davranarak uygulamada pratik yeteneklerin kullanılmasının daha önemli olduğu ortaya konulmuştur. Chan, eleştirel düşünmenin etkili bir şekilde karar verme ile doğrudan ilişkili olmasına karşın, çatışma yönetim biçimleri ile doğrudan anlamlı bir ilişki içerisinde olmadığını ifade etmiştir. Ayrıca, bu alanda yapılan son çalışmalarda liderlik ile zeka arasındaki ilişkinin de belirsiz sonuçlar ortaya koyduğunu dile getirmiştir.

D'Alessio (2006)'nın dönüşümcü liderlik stilleri ile bazı kişilik özellikleri (dışa dönüklük, girişimlere açık olma, uyumluluk, eleştirel düşünmeden oluşan bilişsel beceriler, duygusal zeka gerektiren yeterlikler) arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek amacıyla Peru'da yapmış olduğu çalışmaya yönetim alanında master yapan 375 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma sonucunda, duygusal zekanın dönüşümcü liderlik ile zayıf pozitif bir ilişki gösterdiği, buna karşın dönüşümcü liderlik ile eleştirel düşünme arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ifade edilmiştir.

Gingras (2006)'in yöneticilerle yapmış olduğu araştırmada, eleştirel düşünme beceri ve eğilimlerinin kullanılmasını gerektiren mesleki kararlara ilişkin çalışanlarının performans göstergelerini değerlendirirken, yöneticilerin liderlik stilleri ve karar verme stillerinin nasıl etkili olduğu incelenmiştir. Kar amacı gütmeyen kuruluşlarda yapılmış olan araştırmaya 48 farklı kuruluş ve bu kuruluşlarda görev yapan 590 (%65.1 kadın; %34.9 erkek) yönetici katılmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucunda, etkileşimci (transactional) liderlerin,

çalışanlarının mesleki karar vermeye yönelik performans göstergelerini değerlendirirken yönlendirici ve analitik karar verme stillerini daha çok kullandıkları ve mesleki performans göstergesi seçimlerinin eleştirel düşünme becerileri lehine olduğu görülmüştür. Dönüşümcü (transformational) liderlerin, kavramsal ve davranışsal karar verme stillerini daha çok kullandıkları, mesleki performans göstergesi seçimlerinin ise eleştirel düşünme eğilimleri lehine olduğu görülmüştür.

Ricketts (2003) gençlik liderleri ile yapmış olduğu araştırmada, liderlik gelişiminde yeterliğin, eleştirel düşünme eğilimleri ve akademik başarının gençlik liderlerinin eleştirel düşünme becerileri üzerine etkisini incelemiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nin 50 farklı eyaletinde gençlik liderliği yapan 212 gençlik lideri araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada toplam eleştirel düşünme beceri düzeyleri bağımlı değişken; yaş, cinsiyet, akademik başarı puanı, liderlik eğitim puanı, liderlik deneyim puanı, toplam eleştirel düşünme eğilimleri puanı ve yenilikçilik gibi bazı alt eleştirel düşünme eğilim puanları bağımsız değişken olarak ele alınmış ve esas olarak eleştirel düşünme becerilerini yordayan değişkenler bulunmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, eğitim, deneyim gibi bazı liderlik değişkenleri ile eleştirel düşünme beceri puanları arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Eleştirel düşünme beceri puanlarını en iyi yordayan değişkenlerin akademik başarı puanı, liderlik eğitim puanı, eleştirel düşünme eğilimlerinden yenilikçilik alt ölçeği puanı, yaş ve cinsiyet olduğu görülmüştür.

Brewer, Mitchell ve Weber (2002) çatışma yönetimi ile ilgili yapmış oldukları araştırmada kadın ve erkeklerin rekabet biçimini karşılaştırmışlardır. Araştırma sonuçları, rekabet etme konusunda erkeklerin almış oldukları puanların kadınların almış oldukları puanlardan anlamlı ölçüde yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Araştırma sonucunda, duygusal zeka, eleştirel düşünme gibi etmenlerin de çatışma yönetiminde gösterilen davranışları etkileyebileceği, bu nedenle, cinsiyetler arasında ortaya çıkan farkın bu değişkenler açısından da incelenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Murensky (2000) yapmış olduğu araştırmada, üst düzey yöneticilikte duygusal zeka, kişilik, eleştirel düşünme yeteneği ve örgütsel liderlik performansı

arasındaki ilişkileri incelemiştir. Uluslararası yağ şirketlerinde en üst kademe liderlik rolüne sahip 100 kişi araştırma evrenini oluşturmuş ve bunlar içerisinde 13 kadın, 77 erkek olmak üzere toplam 90 lider araştırmaya dahil olmuştur. Araştırma sonucunda, üst düzey liderlikte duygusal zekanın eleştirel düşünme yeteneklerinden bağımsız olduğu ve bazı kişilik özellikleri ile kesiştiği ortaya konulmuştur. Örgütsel liderlik performansını yordamada, duygusal zekanın etkisinin çok düşük olduğu, eleştirel düşünmenin ise etkisinin olmadığı ifade edilmiştir.

Sutcliffe ve McNamara (2001)'ya göre, örgütsel / kurumsal karar verme süreçleri, belli bir ölçüde eleştirel düşünmenin nasıl kullanıldığını belirler. Eleştirel düşünme ile örgütsel / kurumsal karar verme arasındaki bağın önemi Dean ve Sharfmann (1996) tarafından da vurgulanmıştır (Akt. Gingras, 2006).

Chaffee (1992) kişinin eleştirel olarak düşünme yeteneğinin, o kişinin eğitmeninin eleştirel düşünmeyi destekleme ve o yönde kişiyi motive etme kapasitesinden etkilendiğini, bu iki önemli özelliğin de liderlerde bulunması gerektiğini belirtir. Benzer şekilde McEwen (1994)'ın Kuzey Carolina'da 67 iş öğretmeni ile yapmış olduğu araştırmada, öğretmenlerin anket sorularına verdikleri yanıtlar, eğitimcilerin etkileşim biçimleri gibi bazı kişilik özelliklerinin öğrencilerinin eleştirel düşünme yeteneklerinin gelişiminde önemli bir rol oynadığını göstermiştir (Akt. Gingras, 2006).

Eleştirel düşünmenin geliştirilmesi ve zenginleştirilmesinde mesleki karar verme, gözetim ve denetim, liderlerin etkisi gibi faktörler önemli rol oynamaktadır. Eleştirel düşünmenin geliştirilebilmesi için farklı ortamların yaratılması, geribildirim verilmesi ve özellikle de eğitim imkanının sunulması gerekmektedir (Facione ve Facione, 2001).

Kökdemir (2003), Türk üniversite öğrencileri ile yapmış olduğu araştırmada, öğrencilerin belirsizlik durumlarında karar verirken kullandıkları çözüm yollarını araştırmıştır. Araştırma sonucunda, eleştirel düşünme eğilimi

yüksek olan grupta rasyonel karar veren kişi sayısının, eleştirel düşünme puanı düşük olan gruptakilerden daha fazla olduğu görülmüştür. Araştırma kapsamında ayrıca öğrencilerin eleştirel düşünme yapılarının eğitimle geliştirip geliştirilemeyeceği incelenmiş ve eleştirel düşünme eğitimi alan bireylerin eleştirel düşünme eğilimlerinin, eğitim almayanlardan daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonuçları, farklı liderlik niteliklerinin de eleştirel düşünmenin gelişimini teşvik ettiği ve olumlu yönde etkilediğini göstermiştir. Özellikle bir liderin sahip olduğu nitelikler ile eleştirel düşünmenin kullanımı arasında pozitif olumlu bir ilişki olduğunu gösteren deneysel çalışmalara raslanmamakla birlikte, Rusbult (2003) birtakım liderlik özelliklerinin öğrencilerin eleştirel olarak düşünmelerini etkileyebileceğini ve öğrencileri eleştirel düşünceleri için motive edebileceğini vurgulamakta ve tüm bunların eleştirel düşünmenin geliştirilmesi ile mümkün olacağını ifade etmektedir. Benzer şekilde Facione (2000), bireylerin ya da grupların eleştirel düşünmeye yönlendirilmesinde eleştirel düşünen liderlerin rol model olacağını belirtmektedir (Akt.: Gingras, 2006).

Menkes (2006), eleştirel düşünme ile liderlik arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılması için daha fazla araştırmaya ihtiyaç duyulduğunu, liderlerin nasıl karar verdiklerine ve eleştirel düşünmenin bu süreçte nasıl kullanıldığına ilişkin bir bakış açısı kazanmak için eleştirel düşünmenin önemli bir fırsat sunduğunu ifade eder. Menkes'e göre, liderler deneme, kanıtlama, doğru sorular sorma, sorunları önceden ön görebilme gibi bir takım bilişsel becerileri içeren eleştirel düşünme yeteneklerini kullandıklarında, karar verme süreçleri hızlanacak, kolaylaşacak ve daha etkili karar verme imkanına sahip olacaklardır. Paul ve Elder (2002)'ın da belirttiği gibi, liderliğin etkinliğini arttırmak için karar verme sürecinin geliştirilmesi aşamasında eleştirel düşünme anahtar bir role sahiptir.

Bu alanda yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığında, liderlerin ya da yöneticilerin eleştirel düşünme becerilerini ya da eğilimlerini doğrudan ele alan araştırmaya rastlanmadığı söylenebilir. Yapılan araştırmalarda çoğunlukla

eleştirel düşünme yeteneği ile ilişkili olan değişkenlerin ortaya konulmaya çalışıldığı görülmektedir. Eleştirel düşünme ile ilişkili olan pek çok değişken bulunmakla birlikte, bu araştırma kapsamında aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin cinsiyet ve yaş değişkenleri açısından ele alınmasının önemli olacağı düşünülmüştür.

2.6. Spor Yönetimi Alanında Eleştirel Düşünme

Stier (2004)'ın da belirttiği gibi spor yöneticilerinin her geçen gün karşılaştıkları sorunlar göz önüne alındığında, spor kurumlarını / organizasyonlarını yönetirken eleştirel olarak düşünebilme, kararlar alabilme, uygun ve zamanında hareket edebilme becerilerine sahip olmalarının en temel gereklilikler olduğu bir gerçektir. Bütün spor yöneticileri, günlük görev ve sorumlulukları dahilinde, karar vermeyi gerektiren rutin sorunlarla uğraşmaktadırlar. Bunlar içerisinde eleştirel düşünebilenler, mesleki kariyerleri boyunca karşılasacakları sorunları etkili bir şekilde çözüme konusunda daha başarılı olmaktadır (Akt. Schneider ve Stier, 2009).

Sporu yönetmek, gerçek bir yaşam becerisidir. Halpern (1998)'a göre, gerçek yaşamda, kişi ne zaman karmaşık durumlarla ve tanımlanamayan sorunlarla karşılaşır, eleştirel düşünme becerileri onun için zorunlu bir ihtiyaç olur. Sporda da, spor yöneticilerinin çözüm bulurken eleştirel düşüncelerini gerektiren sayısız karmaşık sorun vardır. Spor yöneticilerinin, bu sorunlar karşısında eleştirel olarak düşünme yeteneğini kullanarak, savunulabilir çözümler ve durumlar ortaya koymaları beklenir. De Bono'nun belirttiği gibi, düşünmenin amacı, bazı eylemlerle sonuçlandırmaktır. Spor yöneticilerinin de, bir çözüm bulduklarında ve eyleme geçmek için hazır olduklarında, var olan o durumu savunabiliyor olmaları gerekir. Yanchar ve Slife (2004)'in belirttiği gibi, kişi bir karar verdiğinde, o duruma ilişkin gelebilecek eleştirileri önceden görebilmeli ve bu eleştirilere nasıl yanıt verilebileceği konusunda fikir sahibi olmalıdır. Eleştirel düşünmede, amaç yalnızca mantıklı eylemleri belirlemek değil aynı zamanda o eylemleri savunabilmektir (Akt. Schneider ve Stier, 2009).

Spor yöneticileri, eleştirel düşünmenin farklı yönlerini özümseyip uygulayabilirlerse, sorunlara yönelik uygun çözümler bulma yetenekleri de gelişecektir. Schneider ve Stier (2009)'a göre spor yönetimi alanında eleştirel düşünmenin sekiz temel bileşeni vardır.

1. Gerçeklere Dayanarak Mantıklı Bir Sorgulama Süreci Yoluyla Çıkarımlarda Bulunmak ve Sonuçlara Ulaşmak

Kişi önce sorun olarak algılanan bir durumu, sorun yapan unsurları tanımlamalıdır. Bazı unsurlar diğer unsurlara göre sorunla daha yakından ilişkili olabilir. Halpern (1998)'a göre öğrenmenin bir boyutu da hangi bilginin sorunla ilişkili olduğuna karar vermektir (Akt. Schneider ve Stier, 2009). Sorunla ilişkili olan unsurlar yalnızca tanımlanmakla kalmamalı aynı zamanda gözden geçirilmeli ve değerlendirilmelidir. Bilimsel araştırmalar ve alan uzmanları, sorunla ilgili gerçeğe dayalı bilgi kaynaklarından bazılarıdır. Gerçeğe dayalı bilginin tanımlanmasından sonra verilerin mantıklı bir şekilde incelenmesi gerekir. Eleştirel düşünen kişi, mantıklı ve sistematik bir şekilde çıkarımlarda bulunmalı, sorunla ilgili gerçeğe dayalı bilgileri kullanarak sonuçlara ulaşmalıdır. Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler, öncelikle öğrencilerine bir sorun sunmalı ve bu sorunu gerçekten sorun yapan unsurları tanımlamalarını istemelidirler. Ardından sorunla ilişkili unsurlarla ilgili olan gerçekleri tanımlamalarını istenmeli ve son aşamada ise öğrenciler çıkarımda bulunmalı, iddialar öne sürmeli ve sorunla ilgili gerçeklere dayalı olarak mantıklı bir süreç yoluyla sonuca varmalıdırlar.

2. Sorular Yoluyla Bilgi Toplamak

Sorunla ilgili bilgi edinmenin bir yolu, önce kendi kendine ardından sorunla ilgilenen uzmanlara ya da diğer çalışanlara sorunla ilgili sorular sormaktır. Daha önce benzer sorunlarla karşılaşmış olan kişilere soru sorarak faydalı bilgiler edinilebilir. Bununla birlikte yine sorular sorarak kişisel deneyimler ve literatür bilgisi yoluyla da sorunla ilgili bilgiler elde edilebilir. Spor yöneticileri sorunla ilgili yeterli alan bilgisine sahip olsalar dahi yine de, bir sorunun çözümü için

gerekli olan bilgileri eleştirel düşünme yoluyla arayıp bulmalıdırlar. Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler, önce öğrenciler için bir sorun ortaya koymalı, ardından öğrencilerden uzmanlara, diğer çalışanlara, daha önce benzer sorunla karşılaşan kişilere sorular sorarak sorunla ilgili bilgi toplamalarını istemelidir (Schneider ve Stier, 2009).

3. Önceden Savunulan Fikirlere ve İnançlara Ters Düşen Yeni Kanıtlara Açık Olmak

Gerçekler ya da kuramlar tarafından desteklenmeyen görüşlerin veya önyargıların değiştirilmesi zor olabilir. Ancak, eğer bir görüşün doğru olmadığı deneysel olarak ortaya konuluyorsa, eleştirel düşünen bir kişi olarak, daha önceki görüşün değiştirilmesi fikrine açık olunmalıdır. Spor yöneticileri de, yeni bir fikri kabul etmeden önce, o fikrin hikâyecik bilgilerle değil, gerçek kanıtlarla desteklenmesini istemelidirler. Eleştirel düşünen bir kişi, sonuçlar var olan durum lehine olmasa bile, gerçeğe dayalı kanıtlara ve yeni görüşlere açık olmalıdır. Deneysel kanıtlar ve bilgilerle doğrulanmadığı sürece, daha önceki durumlar, o andaki ve gelecekteki durumlar için doğru kabul edilmemelidir. Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler, öğrencilere bir senaryo vermeli ve bu senaryo, uzun zamandan beri var olan ancak daha önceki kanıtlara göre sorun olarak algılanmayan, fakat gerçeğe dayalı kanıtlara göre sorun olarak algılanan bir durum içermelidir. Senaryo ile ilgili daha önceki inançları ve düşüncelerine paralel olmasa bile, öğrencilerin yeni kanıtlara açık olmaları istenmelidir. Eğer öğrenciler kanıtların geçerli ve gerçeğe dayalı olduğunu kabul ederlerse, bunu genel eleştirel düşünme sürecine dahil etmelidirler ve yeni kanıtları nasıl genel eleştirel düşünme sürecine dahil edebileceklerini açıklamalıdırlar (Schneider ve Stier, 2009).

4. Sorunun Politik Unsurlarını Anlamak

Eleştirel düşünme, gerçeklere ulaşma ve mantıklı bir şekilde akıl yürütmenin ötesinde, gerçeklerle ve mantıklı akıl yürütme ile sorunu çevreleyen politik unsurları bütünleştirmeyi gerektirir. Bir sorunla karşılaşıldığında, spor organizasyonunda bulunan diğer bireylerin istekleri, amaçları, pozisyonları,

güncel durumları ve onları harekete geçiren nedenler göz önünde bulundurulmalıdır. Eleştirel olarak düşünebilmek için, bireylerin soruna yakın olmalarının onları nasıl etkileyeceğini anlama konusunda zaman ve enerji harcamaya istekli olmak gerekir. Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler, öğrencilere bir sorun ya da durum vermeli, öğrencilerden bu sorun ya da durumun politik unsurlarını tanımlamalarını ve ortaya koymalarını istemelidirler. Özellikle de, öğrencilerden kendilerini soruna yaklaştıran istekleri, amaçları, güncel durumları, pozisyonları ve politik çıkarları tanımlamaları istenmelidir (Schneider ve Stier, 2009).

5. Benzerlikleri Kullanmak

Spor yöneticilerinin, o anda karşılaştıkları bir sorun ile önceki bir sorun arasındaki benzerlikleri tanımlamaları, sorunu çözmelerine yardımcı olabilir. Geçmişle, güncel sorunlar arasındaki benzerlikleri tanımlamak, sorgulama ve tartışma yoluyla düşünmeyi uyaracak, geçmişteki soruna yönelik çözüm yollarının, var olan sorunun çözümünde de etkili olup olmayacağı yönünde spor yöneticilerine fikir verecektir. Spor yöneticileri, geçmişte karşılaştıkları bir sorunla, o anda karşılaştıkları bir sorunu kıyasladıklarında, sorunun çözümüne yönelik atılan adımlardan etkili ve etkisiz olanları hatırlama ve ona göre var olan sorunun çözümünde uygun olabilecek yolu seçme konusunda avantajlıdır. Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler, öğrencilerine spor yönetimi ile ilgili bir sorun verip öğrencilerinden, daha önceki benzer problemleri tanımlayarak bu sorunu çözmelerini isteyebilirler. Ardından var olan sorunla, önceki sorunlar arasındaki benzerlikleri tanımlamaları istenebilir. Geçmişteki sorunun çözümüne yönelik atılan adımlarla o andaki sorunun çözümüne yönelik atılacak adımlar arasında ilişki kurmaları ve bunu analiz etmeleri istenebilir (Schneider ve Stier, 2009).

6. Bir Sorunun Birden Fazla Yönünü Görmek

Bir sorunun birden fazla yönünü görmek, farklı görüşleri, durumları, sorunla ilgili önerileri tanımlama ve analiz etmede spor yöneticilerine yardımcı olacaktır. Spor yöneticileri sorunun birden fazla yönünü görerek, yalnızca

önerileri destekleyen kuramlar değil aynı zamanda her bir önerinin uygulanabilirliğini de göz önünde bulundurmalarıdır. Yanchar ve Slife (2004), spor yöneticilerinin, kararlarını kuramlara, varsayımlara ve pratik uygulamalara dayandırdıklarında, gelecek eleştirilere karşı kendilerini savunmak için sağlam bir temele sahip olacaklarını ifade ederler. Bir sorunun birden fazla yönünü görebilmek için alan bilgisinin gerekli olduğunun unutmaması gerektiğini vurgularlar. Aynı şekilde bir sorunun birden fazla yönünü görebilen bir eleştirel düşünür, başkalarının görüşlerini de göz önünde bulundurmalıdır (Akt.: Schneider ve Stier, 2009). Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler, öğrencilerine gerçekçi bir problem durumu vererek, öğrencilerinden kişisel deneyimlerine dayanarak görüşlerini açıklamalarını ve sorunun birden fazla yönünü görmelerini isteyebilirler. Öğrenciler, aynı zamanda sorun hakkında bilgi sahibi olan diğer kişilerle iletişime geçerek ve sorunla ilgili alan bilgisini okuyarak sorunun diğer yönlerini arayıp bulmalıdırlar. Bunun yanı sıra öğrencilerden, sorunun bütün yönlerini eleştirel düşünme sürecine nasıl ve ne ölçüde dahil edebileceklerini tanımlamaları istenmelidir (Schneider ve Stier, 2009).

7. Bilgiyi Duygulardan Uzak Bir Şekilde, Tarafsızca Yorumlamak ve Değerlendirmek

Eleştirel düşünme sürecinde istek, duygu ya da hislerin yer almasına izin verilemez. Kişisel ve mesleki amaçlar doğrultusunda bazı isteklerin olması, kişinin başarıya ulaşmak için gereken çabayı göstermesine yardımcı olacaktır ancak, eleştirel düşünme sürecine girildiğinde, soruna yönelik çözüm ararken bilgilerin yorumlanması ve değerlendirilmesinde bu istek, duygu ve hislerin kişinin bakış açısını etkilemesine izin verilmemelidir. Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler, öğrencilerine sporla ilgili olan ama içinde çok tutkulu duygular içeren bir sorun sunmalıdır. Ardından öğrencilerden, kişisel hislerinin, duygularının ve tutkularının eleştirel düşünme süreçlerini etkilemesine izin vermeden sorunla ilgili bilgileri yorumlamalarını istemelidirler (Schneider ve Stier, 2009).

8. Alan Bilgisine Sahip Olmak

Eleştirel düşünme yoluyla sorunlara yönelik çözüm ararken, genellikle alan bilgisinin gerekli olduğu kabul edilir. Alan bilgisi, var olan sorunla ilgili konu alanı bilgisi olarak tanımlanabilir. Willingham (2007)'a göre eleştirel düşünme, alan temelli düşünmedir ve bir konu olmaksızın tek başına kazanılamaz. Alan bilgisi arttıkça, sorunlara yönelik üretilen çözümler de artacak, sorunu farklı açılardan inceleme yeteneği gelişecektir. Mesleki alan yazının okunmasıyla, daha önce karşılaşılan benzer durumlarda izlenen yolların incelenmesiyle edinilebilir. Spor yöneticilerinin yetiştirilmesinde görev alan eğitimciler öğrencilerine, alan bilgisi gerektiren gerçekçi bir sorun sunmalı ve sorunla ilgili alan bilgisini edinecekleri basamakları sıralamalarını istemelidirler (Schneider ve Stier, 2009).

Spor yönetimi alanı, dünya çapında pek çok yükseköğrenim kurumlarında başlı başına akademik bir disiplin olmuştur. Çok farklı spor kurumlarında / organizasyonlarında görev alacak olan liderlerin, yeniliklere açık ve yaratıcı spor yöneticilerinin yetiştirilmesi için gerekli bilgi, beceri ve yetenekler, henüz göreve başlamadan üniversite eğitimleri esnasında onlara kazandırılmalı ve spor yöneticilerinin eleştirel düşünme yetenekleri geliştirilmelidir. Bunun için de, tüm alanlardan mezun olan üniversite öğrencileri için gerekli bir özellik olarak görülen eleştirel düşünme, spor yöneticiliği programlarının öğrenci kazanımlarında da yer almaktadır (Zakus, Malloy ve Edwards, 2007).

Ülkemizde de spor yöneticiliği, yükseköğrenimde önemli bir yer arzetmektedir. Karakiliç, Alay ve Koçak (2008)' a göre, Türkiye'de beden eğitimi ve spor alanında eğitim-öğretim yapan yüksekokul ve bölümlerde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük, Rekreasyon, Spor Yöneticiliği alanlarında eğitim-öğretim yapılmaktadır. Spor Yöneticiliği Bölümleri, yoğun olarak spor yöneticisi yetiştirmeye yönelik programlar uygulamaktadır. Spor yöneticiliği programında, beden eğitimi ve sporla ilgili uygulama derslerinin yanı sıra, yönetimle ilgili genel ve mesleğe yönelik dersler yer almaktadır. Genel yönetimle ilgili dersler birinci sınıfta ağırlık gösterirken, spor yöneticiliğine yönelik mesleki dersler dördüncü sınıfta daha ağırlık kazanmaktadır.

Zeigler (1995) spor yönetimini de içine alan, spor alanındaki benzer meslek gurupları için eleştirel düşünmenin öğretim programlarında yer alması gerektiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Frisby (2005) de spor yöneticiliği öğrencilerine öğretim ve araştırma becerileri öğretilirken, eleştirel düşünmenin de öğretilmesi gerektiğini ifade etmiştir (Akt. Zakus, Malloy ve Edwards, 2007).

Zakus, Malloy ve Edwards (2007) spor yöneticiliği programlarındaki eğitimcilerin, lisans ve yüksek lisans düzeyinde gerçek spor yöneticisi yetiştirmek yerine, teknik idareci yetiştirdiklerini ifade etmektedirler. Spor yöneticiliği bölümlerindeki öğrencilerin işlerini nasıl yapmaları gerektiği, problemler ve problemlere yönelik çözüm yolları konusunda nasıl düşünmeleri gerektiği konusunda yeterli olmadıklarını, yalnızca kitap bilgileri ile yetiştirildiklerini eleştirmektedirler.

Eleştirel düşünme, spor yöneticiliği öğrencilerinin yetiştirilmesinde önemli bir yere sahip olmasına rağmen, eleştirel düşünmenin öğretimi, uygulanması ve geliştirilmesi kolay olmayabilir. Van Gelder (2005)'in da belirttiği gibi, eleştirel düşünme konusunda yetkin olabilmek, ikinci bir dili konuşmada yetkin olabilmek kadar zordur, çünkü insan, doğası gereği eleştirel değildir.

Eleştirel düşünmenin spor yöneticiliği öğrencilerine kazandırılabilmesi için öncelikle bu alandaki eğitimcilerin eleştirel düşünen eğitimciler olarak model olmaları ve eleştirel düşünmenin bileşenlerini düşünme süreçlerine nasıl dahil edeceklerini öğrencilerine öğretebilmeleri gerekir. Bonnette, McBride ve Tolson (2001) eleştirel düşünmenin kazandırılabilmesi için öğretmenin kolaylaştırıcı rolde olması, öğrenci merkezli öğretimin ve yöntemlerin kullanılarak öğrencilerin aktif olarak çözüm üretecekleri durumların yaratılması gerektiğini belirtmişlerdir. Paul ve Elder (2002), soru sorulduğu zaman kişinin alternatif anlamlar oluşturmasına izin verildiğini ve karmaşıklıklarla baş edebilmesinin hızlandırıldığını bu nedenle, soru sorarak eleştirel düşünmenin kolaylaştırılacağını ve düşünen bireyler yetiştirilebileceğini ifade etmişlerdir. Schneider ve Stier (2009)'e göre de spor yöneticiliği alanındaki öğrencilere eleştirel düşünme kazandırılırken özellikle, öğrencilerin eleştirel düşünmenin sekiz bileşenini

derinlemesine anlamış olmaları ve sporla ilgili sorunlar karşısında bu bileşenleri uygulayabilmeleri amaçlanmalıdır.

Zeigler (1995)'a göre eleştirel düşünebilen ve mesleki yeterliğe sahip spor yöneticilerinin yetişebilmeleri, iyi planlanmış, etkin bir mesleki eğitim almalarına bağlıdır. Bunu sağlamanın en etkili yolu da, spor yöneticisi adaylarının henüz mesleki hayata geçmeden önce yeterlikleri açısından değerlendirilmeleridir.

Genel yönetim alanında olduğu gibi, özellikle spor yönetimi alanında yöneticilerin doğrudan eleştirel düşünme yeteneklerini belirlemeye yönelik yapılmış araştırmalara rastlanmamakla birlikte, bu alanda Saçlı (2008)'nin beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük ve rekreasyon programlarında öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini incelemek amacıyla yapmış olduğu araştırma göze çarpmaktadır. Araştırmaya Türkiye'den sekiz farklı üniversite ve üç farklı bölüm dahil edilmiş ve her bölümün tüm sınıf düzeylerinden olmak üzere toplam 1394 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırma sonucunda, tüm öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin orta düzeyde olduğu ifade edilmiştir. Bölüm, cinsiyet ve sınıf düzeyi bazında yapılan karşılaştırmalarda, beden eğitimi öğretmenliği programındaki öğrencilerin eleştirel düşünme beceri puanlarının anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu, eleştirel düşünme beceri puanları arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark bulunurken, cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı, yine sınıf düzeyi ve cinsiyetin ortak etkisinin de anlamlı olmadığı belirtilmiştir.

Certel, Catikkas ve Yalçınkaya (2011)'nin beden eğitimi öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri ile duygusal zeka düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapmış olduğu araştırmaya 98 öğrenci katılmıştır. Araştırmada Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği kullanılmış ve araştırma bulgularına göre, aday beden eğitimi öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimi toplam puan ortalaması 260.80 olarak bulunmuştur. Eleştirel düşünme eğilimleri açık fikirlilik, analitiklik, kendine güven, sistematiklik, meraklılık boyutlarında ve toplam eleştirel düşünme eğilim puanlarında cinsiyete göre fark

bulunmazken, doğruyu arama boyutunda kızlar lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Aday öğretmenlerin duygusal zeka düzeyleri ile eleştirel düşünme eğilimleri arasında orta düzeyde pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Buradan hareketle, beden eğitimi ve spor alanında görev alacak tüm meslek sahiplerini kapsamı açısından spor yöneticiliği alanında öğrenim gören öğrencilerin de göreve başlamadan önce eleştirel düşünme yeteneklerinin incelenmesi gerektiği bir ihtiyaç olarak görülmüştür. Karakılıç, Alay ve Koçak (2008)'ın belirttiği gibi ülkemizdeki spor yöneticiliği programlarında genel yönetim derslerinin birinci sınıfta, spor yöneticiliğine yönelik mesleki derslerin ise dördüncü sınıfta ağırlık kazanmasından dolayı araştırma kapsamında aday spor yöneticilerinin birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinden seçilmesinin anlamlı olacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda, spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin belirlenmesi, cinsiyet ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılması, bunun yanı sıra, aday spor yöneticilerinde eleştirel düşünme eğilimlerinin yaşla birlikte anlamlı bir değişim gösterip göstermediğinin incelenmesi amaçlanmıştır.

3. YÖNTEM

Araştırmada, geçmişte ya da halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımı olan tarama modelinden yararlanılmıştır. Çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama türünü ifade eden genel tarama modeli (Karasar, 2005) kullanılmıştır.

3.1. Araştırma Grubu

Bu araştırmaya, 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları'nın Spor Yöneticiliği Bölümlerinde öğrenim gören birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri katılmıştır. Araştırma kapsamına; Erciyes Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Anadolu Üniversitesi, Kırıkkale

Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Akdeniz Üniversitesi, Celal Bayar Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi dahil edilmiştir. Araştırmanın evreni 1076 olup, %67.47 temsil gücü ile 726 gönüllü öğrenci araştırma grubunu oluşturmuştur. Yaş ortalaması 22.50 ± 2.25 (en düşük 17; en yüksek 30) olan araştırma grubuna ilişkin tanımlayıcı özellikler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. Araştırma Grubuna İlişkin Tanımlayıcı Özellikler

		n	%
Cinsiyet	Kadın	243	33.5
	Erkek	483	66.5
Sınıf Düzeyi	Bir	353	48.6
	Dört	373	51.4
Mezun Oldukları Lise Türü	Klasik	622	85.7
	Anadolu	35	4.80
	Meslek	57	7.90
	Spor	12	1.70
Öğrenim Gördükleri Üniversite	Erciyes Üniversitesi	74	10.2
	Kocaeli Üniversitesi	97	13.4
	Anadolu Üniversitesi	75	10.3
	Kırıkkale Üniversitesi	33	4.50
	Atatürk Üniversitesi	44	6.10
	Çukurova Üniversitesi	59	8.10
	Fırat Üniversitesi	81	11.2
	Akdeniz Üniversitesi	26	3.60
	Celal Bayar Üniversitesi	42	5.80
	Selçuk Üniversitesi	53	7.30
	Sakarya Üniversitesi	65	9.00
	Marmara Üniversitesi	77	10.6
	Toplam		726

Tablo 3.1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 726 öğrencinin 243’ü (%33.5) kadın; 483’ü (%66.5) erkek olup, 353’ü (%48.6) birinci sınıfta; 373’ü (%51.4) dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin mezun oldukları okul türüne bakıldığında, %85.7 ile klasik lise mezunlarının çoğunlukta olduğu görülmektedir. Toplam on iki üniversite içerisinde, 26 (%3.60) kişi ile en az Akdeniz Üniversitesi’nden, 97 (%13.4) kişi ile en çok Kocaeli Üniversitesi’nden gönüllü olarak araştırmaya katılmıştır.

3.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmada Facione, Facione ve Giancarlo (1998) tarafından geliştirilmiş olan Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği (KEDEÖ)'nin (California Critical Thinking Disposition Inventory) Kökdemir (2003) tarafından kısaltılmış Türkçe versiyonu (KEDEÖ-T) kullanılmıştır. Orjinali 75 maddeden ve yedi alt ölçekten (*Analitiklik, Açık fikirlilik, Meraklılık, Kendine güven, Doğruyu arama, Sistematiklik, Olgunluk*) oluşan ölçeğin kısaltılmış Türkçe formu 51 madde ve altı alt ölçekten (*Analitiklik, Açık fikirlilik, Meraklılık, Kendine güven, Doğruyu arama, Sistematiklik*) oluşmaktadır. Facione, Facione ve Giancarlo (1998)'ya göre eleştirel düşünme eğilimini belirlemek amacıyla alt ölçeklerin toplamından oluşan puanlama sistemi kullanılmaktadır (Akt. Kökdemir, 2003).

Bu araştırmada da, eleştirel düşünme eğilimlerini belirlemek amacıyla, ölçek bir bütün olarak ele alınmış ve toplam puanlar üzerinden yorum yapılmıştır. Altılı Likert Tipi ("*1: Hiç Katılmıyorum*" ile "*6: Tamamen Katılıyorum*") olan ölçeğin Türkçe formundaki maddelerin 29'u olumlu 22'si olumsuzdur. Kökdemir (2003)'e göre, ölçeğin kısaltılmış Türkçe formuna ait Cronbach Alfa katsayısı 0.88, ölçeğin açıkladığı toplam varyans ise % 36.13'tür. Ölçekten elde edilen toplam puanlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde, 240 ve daha az puan alan kişilerin genel eleştirel düşünme eğilimlerinin düşük, 300 ve daha fazla puan alanların ise eleştirel düşünme eğilimlerinin yüksek olduğu şeklinde yorumlanmaktadır. Bu araştırma kapsamında ölçekten elde edilen puanlar arasındaki içtutarlılığı incelemek amacıyla hesaplanmış olan Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı $\alpha = 0.84$ olarak bulunmuştur. Araştırma grubundan elde edilen veriler doğrultusunda Alpar (2001)'a göre ölçeğin güvenilir sonuçlar ortaya koyduğu söylenebilir.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın yapılacağı üniversite rektörlüklerinden gerekli izinler alındıktan sonra ölçek çoğaltılmış ve araştırmacı tarafından üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları'na gidilerek, Spor Yöneticiliği Bölümleri'nin birinci ve dördüncü sınıf düzeylerinde öğrenim öğrencilerden gönüllü olanlara ölçeği

doldurmaları istenmiştir. Araştırmanın amacı ve ölçeğe ilişkin kısa bir açıklama yapıldıktan sonra ölçek öğrencilere dağıtılmış ve öğrencilerin ölçeği tamamlamaları ortalama 20 dakika sürmüştür.

3.4. Verilerin Analizi

Elde edilen verilere ilişkin betimsel istatistiklerden frekans, yüzde, en düşük- en yüksek değerler, ortalama ve standart sapma değerleri, ölçekten elde edilen puanlar arasındaki içtutarlığı incelemek amacıyla Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Toplam puanların karşılaştırılmasında, ilişkisiz örneklem için iki yönlü varyans analizi (iki faktörlü ANOVA) tekniğinden yararlanılmıştır. Eleştirel düşünme eğilim puanları ile yaş arasındaki ilişkinin basit ilgileşim yöntemi ile incelenmesinde ise, Pearson Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular:

“Spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimleri nasıldır” şeklindeki birinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Eleştirel Düşünme Eğilim Puanlarının Cinsiyet ve Sınıf Düzeyine Göre Ortalama- Standart Sapma Değerleri

Cinsiyet	Sınıf düzeyi	n	Ortalama	SS
Kadın	1 sınıf	117	240.29	27.49
	4 sınıf	126	241.91	28.80
	Toplam	243	241.13	28.13
Erkek	1 sınıf	236	239.14	27.82
	4 sınıf	247	240.52	26.59
	Toplam	483	239.85	27.18
Toplam	1sınıf	353	239.52	27.68
	4sınıf	373	240.99	27.32
	Toplam	726	240.28	27.49

Tablo 4.1’e göre, araştırmaya katılan tüm öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim puanları ortalaması 240.28 ± 27.49 olup, alınan en düşük puan 146; en yüksek puan ise 326’dır. Kökdemir (2003)’e göre, toplam puanı 240’ın altında olanlar düşük; 240-300 puan aralığında olanlar orta; puanı 300’ün üzerinde olanlar yüksek eleştirel düşünme eğilimine sahiptir. .

Ölçekten alınan toplam puanlardan hareketle, öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim düzeylerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımları Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeylerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeyi	f	%
240 > Düşük	383	53
240- 300 Orta	328	45
300 < Yüksek	15	2
Toplam	726	100

Tablo 2.2’de görüldüğü gibi, düşük düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip öğrenci sayısı %53 (n=383) ile en yüksek orana sahiptir. Daha sonra sırayı, %45 (n=328) ile orta düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip olanlar, en son sırayı ise, %2 (n=15) gibi küçük bir oranla yüksek düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip olan öğrenci grubu almaktadır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular:

“Spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimleri arasında cinsiyete, sınıf düzeyine, cinsiyet ve sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark var mıdır” şeklindeki ikinci alt probleme ilişkin bulgular Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. Eleştirel Düşünme Eğilim Puanlarının Cinsiyet ve Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin İki Faktörlü ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Cinsiyet	260.30	1	260.30	.34	.56
Sınıf	364.29	1	364.29	.48	.49
Cinsiyet X Sınıf	2.35	1	2.35	.00	.96
Hata	547118.25	722	757.78		
Toplam	547774.74	725			

p>.05

Tablo 4.3'te görüldüğü gibi, öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim puanları cinsiyete göre karşılaştırıldığında, kadın ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark yoktur ($F=.34$; $p>.05$). Sınıf düzeyine göre yapılan karşılaştırmada da, birinci ve dördüncü sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı ($F=.48$; $p>.05$) görülmüştür. Eleştirel düşünme eğilimleri üzerinde cinsiyet ve sınıf değişkenlerinin ortak etkisi incelendiğinde de, anlamlı bir fark bulunmamıştır ($F=.00$; $p>.05$). Bir başka deyişle, birinci sınıfta öğrenim gören kadın ve erkek öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimleri ile dördüncü sınıfta öğrenim gören kadın ve erkek öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimleri benzer olup öğrenciler, düşük eleştirel düşünme eğilimleri göstermektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular:

“Spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme eğilimi ile yaşı arasında anlamlı bir ilişki var mıdır” şeklindeki üçüncü alt probleme ilişkin olarak hesaplanan Pearson Korelasyon Katsayısı sonucunda, $r=0.134$ bulunmuş olup, ilişkinin $p<.01$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Büyüköztürk (2006)'e göre, ilgileşim katsayısının 1.00 olması mükemmel pozitif ilişkiyi; -1.00 olması mükemmel negatif bir ilişkiyi; 0.00 olması ilişkinin olmadığını göstermektedir. Korelasyon katsayısının büyüklük bakımından yorumlanmasında tam olarak ortaklaşılabilir aralıklar bulunmamakla birlikte şu sınırların sıklıkla kullanılabileceği ifade edilmiştir: Korelasyon katsayısının mutlak değer olarak, 0.70-1.00 arasında olması yüksek; 0.70-0.30 arasında olması orta; 0.30-0.00 arasında olması düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (s.32). Buradan hareketle, eleştirel düşünme eğilimi ile yaş arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Bir başka deyişle, yaş arttıkça eleştirel düşünme eğilimlerinin arttığı söylenebilir, bununla birlikte eleştirel düşünme eğilimindeki değişkenliğin ne kadarının yaş tarafından açıklandığını görmek amacıyla açıklanan varyans hesaplandığında, Determinasyon Katsayısının $r^2 = 0.02$ olduğu, eleştirel düşünme eğilimindeki toplam değişkenliğin %2'sinin yaştan kaynaklandığı görülmüştür. Araştırma kapsamında, yalnızca eleştirel düşünme eğilimi ile yaşın hangi düzeyde ve hangi

yönde değiştiği incelenmiş olup, neden - sonuç bağlamında bir yorumlamada bulunulmamıştır.

5. TARTIşMA VE YORUM

Bu araştırma kapsamında, ilk olarak, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin nasıl olduğu, eleştirel düşünme eğilimlerinin cinsiyet ve sınıf düzeyine göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır. İkinci olarak, eleştirel düşünme eğilimi ile yaş arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma amacı doğrultusunda her bir alt problem, aşağıda sırası ile tartışılmış ve yorumlanmıştır.

5.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Yorum

Araştırma bulgularına göre, aday spor yöneticilerinin Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri ölçeğinden aldıkları toplam puanların ortalaması 240.28 ± 27.49 olarak bulunmuştur. Kökdemir (2003)'e göre, ölçekten alınan toplam puanların ortalaması 240-300 arasında olduğunda, orta düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip bulunduğunu ifade etmektedir. Genel anlamda bakıldığında, spor yöneticiliği bölümündeki öğrencilerin orta düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip oldukları söylenebilir. Eleştirel düşünme düzeyine göre yapılan sınıflamadan yola çıkıldığında, araştırma grubu içerisinde orta düzeyde olanların oranının %45 olduğu, buna karşın %53 ile düşük düzeyde olanların oranının orta düzeyde olanlardan daha fazla olduğu görölmüştür. Bunun yanı sıra, yüksek düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip olan spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin %2 gibi küçük bir orana sahip olmaları dikkat çekici bir bulgu olarak karşımıza çıkmıştır.

Spor yönetimi alanında yöneticilerin doğrudan eleştirel düşünme yeteneklerini belirlemeye yönelik yapılmış araştırmalara rastlanmamakla birlikte, araştırma bulgularımızla paralellik gösterecek şekilde, bu alanda Saçlı (2008)'nin beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük ve rekreasyon programlarında öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini incelemek amacıyla

yapmış olduğu araştırma sonucunda, tüm öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin orta düzeyde olduğu ve geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Saçlı ve Demirhan (2008)'in aday beden eğitimi öğretmenleri ile Leaver-Dunn ve diğ. (2002) ile Loken (2005)'in sporcu eğitimi alanında öğrenim gören öğrencilerle yapmış oldukları araştırmaların sonucunda, öğrencilerin orta düzeyde eleştirel düşünme becerilerine sahip oldukları belirtilmiştir. Benzer şekilde, Çertel, Çatıkkaş ve Yalçınkaya (2011)'nin beden eğitimi öğretmen adayları ile yapmış oldukları araştırma sonucunda, aday beden eğitimi öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin orta düzeyde olduğu ve geliştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bulgularımızdan farklı olarak, McBride, Xiang ve Wittenburg (2002)'in yapmış oldukları araştırma sonucunda, aday beden eğitimi öğretmenlerinin toplam eleştirel düşünme eğilim puanlarının diğeri üniversite grupları ile karşılaştırıldığında daha yüksek olduğu ifade edilmiştir.

Beden eğitimi ve spor alanı dışında da araştırma bulgularımıza paralel olarak, Korkmaz ve Yeşil (2009)'in öğretmen adayları ile yapmış olduğu araştırmada adayların toplam eleştirel düşünme eğilim puanlarının orta düzeyde olduğu, Ekinci (2009) ve Zayıf (2008)'in eğitim fakültesi öğrencileri ile yapmış oldukları araştırma sonuçlarında öğretmen adaylarının toplam eleştirel düşünme eğilim puanlarının düşük düzeyde olduğu ve eleştirel düşünme eğilimlerinin geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Diğeri alanlarda olduğu gibi, beden eğitimi ve spor alanında görev alacak olan diğeri meslek mensubu adaylarının da eleştirel düşünme yeteneklerinin olması gerekenden düşük düzeyde olduğu ve geliştirilmesi gerektiği araştırma bulgularımızla paralellik göstermektedir.

Stier (2004)'in belirttiği gibi spor yöneticilerinin her geçen gün karşılaştıkları sorunlar göz önüne alındığında, spor kurumlarını / organizasyonlarını yönetirken eleştirel olarak düşünebilme, kararlar alabilme, uygun ve zamanında hareket edebilme becerilerine sahip olmaları gerekmektedir.

Çünkü spor yöneticileri, günlük görev ve sorumlulukları dahilinde, sürekli olarak karar vermeyi gerektiren sorunlarla karşılaşmakta ve içlerinde eleştirel düşünebilenler, mesleki kariyerleri boyunca karşılaştıkları sorunları etkili bir şekilde çözmeye konusunda daha başarılı olmaktadır (Akt. Schneider ve Stier, 2009).

Zakus, Malloy ve Edwards (2007)'in spor yöneticiliği programlarındaki eğitimcilerin, lisans ve yüksek lisans düzeyinde gerçek spor yöneticisi yetiştirmek yerine, teknik idareci yetiştirdiklerini ifade etmiş olmaları, spor yöneticiliği bölümlerindeki öğrencilerin işlerini nasıl yapmaları gerektiği, problemler ve problemlere yönelik çözüm yolları konusunda nasıl düşünmeleri gerektiği konusunda yeterli olmadıklarını, yalnızca kitap bilgileri ile yetiştirildiklerini eleştiriyor olmaları araştırma bulgularımızı desteklemektedir. Bu bağlamda, yalnızca ülkemizde değil dünya çapında, spor yöneticiliği alanında öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme yetenekleri açısından daha etkili bir eğitim almaya ihtiyaç duydukları söylenebilir. Zeigler (1995)'a göre de, eleştirel düşünebilen ve mesleki yeterliğe sahip spor yöneticilerinin yetişebilmeleri, iyi planlanmış, etkin bir mesleki eğitim almalarına bağlıdır.

Zakus, Malloy ve Edwards (2007)'in belirttiği gibi, farklı spor kurumlarında / organizasyonlarında görev alacak olan liderlerin, yöneticilerin yeniliklere açık ve yaratıcı bireyler olarak yetiştirilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve yetenekler, henüz göreve başlamadan üniversite eğitimleri esnasında onlara kazandırılmalı ve spor yöneticilerinin eleştirel düşünme yetenekleri geliştirilmelidir. Bunun için de, tüm alanlardan mezun olan üniversite öğrencileri için gerekli bir özellik olarak görülen eleştirel düşünme, spor yöneticiliği programlarının öğrenci kazanımlarında da yer almalıdır.

Zeigler (1995)'in spor yönetimini de içine alan, spor alanındaki benzer meslek gurupları için eleştirel düşünmenin öğretim programlarında yer alması gerektiğini belirtmiş olması, Frisby (2005)'nin spor yöneticiliği öğrencilerine öğretim ve araştırma becerileri öğretilirken, eleştirel düşünmenin de öğretilmesi gerektiğini (Akt. Zakus, Malloy ve Edwards, 2007) belirtmiş olması, Sağlı

(2008)'nın eğitim programlarına “Eleştirel Düşünme” kapsamında bir ders eklenebileceğini veya eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi için tüm derslerde bu becerileri kazandırmaya dönük etkinliklere yer verilebileceğini, bunun için üniversite öğretim elemanlarının da bu konuda yeterli olmaları yönünde çalışmalar yapılabileceğini önermiş olması, Kökdemir (2003)'in eleştirel düşünme eğilimlerinin eğitimle geliştirilebileceğini ifade etmiş olması, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin geliştirilmesinde yol gösterici niteliktedir.

Eleştirel düşünme, spor yöneticiliği öğrencilerinin yetiştirilmesinde önemli bir yere sahip olmasına rağmen, eleştirel düşünmenin öğretimi, uygulanması ve geliştirilmesi kolay olmayabilir. Van Gelder (2005)'in de belirttiği gibi, eleştirel düşünme konusunda yetkin olabilmek, ikinci bir dili konuşmada yetkin olabilmek kadar zordur, çünkü insan, doğası gereği eleştirel değildir. Eleştirel düşünmenin spor yöneticiliği öğrencilerine kazandırılabilmesi için öncelikle bu alandaki eğitimcilerin eleştirel düşünen eğitimciler olarak model olmaları ve eleştirel düşünmenin bileşenlerini düşünme süreçlerine nasıl dahil edeceklerini öğrencilerine öğretebilmeleri gerekir. Schneider ve Stier (2009)'e göre de spor yöneticiliği alanındaki öğrencilere eleştirel düşünme kazandırılırken özellikle, öğrencilerin “*Gerçeklere Dayanarak Mantıklı Bir Sorgulama Süreci Yoluyla Çıkarımlarda Bulunmak ve Sonuçlara Ulaşmak, Sorular Yoluyla Bilgi Toplamak, Önceden Savunulan Fikirlerle ve İnançlara Ters Düşen Yeni Kanıtlara Açık Olmak, Sorunun Politik Unsurlarını Anlamak, Benzerlikleri Kullanmak, Bir Sorunun Birden Fazla Yönünü Görmek, Bilgiyi Duygulardan Uzak Bir Şekilde, Tarafsızca Yorumlamak ve Değerlendirmek, Alan Bilgisine Sahip Olmak*”tan oluşan eleştirel düşünmenin sekiz bileşenini derinlemesine anlamış olmaları ve sporla ilgili sorunlar karşısında bu bileşenleri uygulayabilmeleri amaçlanmalıdır.

Araştırma bulguları, ülkemizdeki beden eğitimi ve spor alanında eğitim veren tüm bölümlerde ve özellikle spor yöneticiliği bölümlerinde eleştirel düşünmeye ağırlık verilmesi ve spor yöneticilerinin eleştirel düşünme

yeteneklerini mesleğe başlamadan önce üniversite eğitimleri sırasında kazanmış olmaları gerektiğini ortaya koymaktadır.

5.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Yorum

Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilim puanları, cinsiyet ve sınıf düzeyinin temel etkileri ve ortak etkileri bakımından ayrı ayrı ve etkileşimli olarak karşılaştırıldığında, temel ve ortak etkilerin eleştirel düşünme eğilimlerinde anlamlı bir farka yol açmadığı görülmüştür.

Saçlı (2008)'nin yapmış olduğu araştırma sonucunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği, antrenörlük ve rekreasyon programlarında öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme beceri puanları arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmadığı, sınıf düzeyi ve cinsiyetin ortak etkisinin de anlamlı olmadığını belirtmesi araştırma bulgularımızla benzerlik göstermektedir. Benzer şekilde Gülveren (2007), aday öğretmenlerle yapmış olduğu çalışmada, sınıf düzeyine göre anlamlı fark bulunmasına karşın, sınıf düzeyinin artmasıyla birlikte eleştirel düşünme düzeylerinin artmamasının nedenini, bu becerileri yeteri kadar geliştirecek derslerin olmamasına ve derslerde eleştirel düşünmeyi geliştirecek yöntem ve tekniklerin kullanılmamasına bağlamıştır.

Sınıf düzeyine göre yapılan karşılaştırmada araştırma bulgularımızdan farklı olarak, Saçlı (2008) ile Saçlı ve Demirhan (2008)'in yapmış oldukları araştırma sonuçlarında, eleştirel düşünme beceri puanlarının sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği, birinci sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme beceri puanlarının iki ve üçüncü sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin puanlarından daha düşük olduğu ifade edilmiştir. Bununla ilgili olarak, eleştirel düşünme becerilerinin çoğunlukla birinci sınıf boyunca kazanıldığını ve birinci sınıf süreci tamamlandıktan sonra üniversite eğitiminin de katkısıyla ikinci ve üçüncü sınıf düzeylerinde eleştirel düşünme becerilerinin daha üst düzeyde olabileceği yorumu yapılmıştır. Yine, Zayıf (2008)'in öğretmen adayları ile yapmış olduğu çalışmada, eleştirel düşünme eğilimlerinin sınıf düzeyine göre farklılık gösterdiği, üçüncü sınıf düzeyinde öğrenim gören aday

öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilim puanlarının, birinci sınıf düzeyindeki adaylardan daha yüksek olduğunu belirtilmiş olması bulgularımızla paralellik göstermemektedir. Eleştirel düşünme eğilimlerinin sınıf düzeyi ile birlikte artış göstermesi konusunda Zayıf (2008) eğitim fakültesi öğretim programında yer alan derslerin öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerine katkı gösterecek nitelikte olabileceğini ifade etmiştir.

Bonnette, McBride ve Tolson (2001) eleştirel düşünmenin kazandırılabilmesi için eğitimcilerin kolaylaştırıcı rolde olması, öğrenci merkezli öğretimin ve yöntemlerin kullanılarak öğrencilerin aktif olarak çözüm üretecekleri durumların yaratılması gerektiğini belirtmişlerdir. Yine, Paul ve Elder (2002), soru sorulduğu zaman kişinin alternatif anlamlar oluşturmasına izin verildiğini ve karmaşıklıklarla baş edebilmesinin hızlandırıldığını bu nedenle, soru sorarak eleştirel düşünmenin kolaylaştırılacağını ve düşünen bireyler yetiştirilebileceğini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda, aday spor yöneticilerinin birinci sınıftan dördüncü sınıfa kadar eleştirel düşünme eğilimlerinde gelişim göstermemiş olmaları, bu alandaki eğitimcilerin yeterli düzeyde eleştirel düşünebilen bireyler olarak rol model olmaları, ders içi ve ders dışı zamanlarda eleştirel düşünmeyi destekleyici yöntem ve teknikleri kullanmaları, öğretim programında eleştirel düşünmeye ağırlık vermeleri yoluyla aşılabılır.

Eleştirel düşünmenin cinsiyet açısından incelenmesi konusunda, Certel, Catikkas ve Yalçınkaya (2011) ile Saçlı ve Demirhan (2008)'in aday beden eğitimi öğretmenleri ile, Loken (2005) ile Leaver-Dunn ve diğ. (2002)'nin sporcu eğitimi alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri ile yapmış oldukları araştırmalarda eleştirel düşünme toplam puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediğini belirtmiş olmaları bulgularımızı destekler niteliktedir.

Beden eğitimi ve spor alanı dışında da üniversite öğrencileri ile yapılmış olan araştırma (Gülveren, 2007; Çekiç, 2007; Scott, Markert ve Dunn, 1998; Kaya, 1997) bulgularına göre eleştirel düşünmenin çoğunlukla cinsiyetten bağımsız bir beceri olduğu, cinsiyetin üniversite öğrencilerinin eleştirel düşünme

düzeylerinde anlamlı bir farka yol açmadığının ifade edilmiş olması araştırma bulgularımızla paralellik göstermekte ve eleştirel düşünmenin cinsiyete göre farklılık göstermeyen bir yetenek olduğu görüşünü desteklemektedir.

Bulgularımızdan farklı olarak, McBride, Xiang ve Wittenburg (2002)'in aday beden eğitimi öğretmenleri ile, Zayıf (2008)'in eğitim fakültesinin farklı programlarında öğrenim gören aday öğretmenlerle, Kökdemir (2003)'in iktisadi ve idari bilimler fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerle yapmış oldukları araştırma sonuçlarında, toplam eleştirel düşünme eğilim puanlarının cinsiyete göre farklılık gösterdiği ve kız öğrencilerin eleştirel düşünme eğilim puanlarının erkek öğrencilerin puanlarından yüksek olduğu ifade edilmiştir.

5.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Yorum

Aday yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ile yaşları arasında anlamlı pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. İlişkinin büyüklüğü incelendiğinde, Büyüköztürk (2006)'e göre, düşük düzeyde bir ilişki olduğu söylenebilir. Eleştirel düşünme eğilimindeki değişkenliğin ne kadarının yaş tarafından açıklandığını görmek amacıyla açıklanan varyans hesaplandığında bunun çok düşük olduğu görülmüştür. Araştırma kapsamında, yalnızca eleştirel düşünme eğilimi ile yaşın hangi düzeyde ve hangi yönde değiştiği incelenmiş olup, neden- sonuç bağlamında bir inceleme yapılmamıştır. Bu bağlamda, aday spor yöneticilerinde yaş arttıkça eleştirel düşünme eğilimlerinin de olumlu yönde artış gösterdiği söylenebilir.

Spor yönetimi alanında eleştirel düşünme ile yaş arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmaya rastlamamakla birlikte, Ricketts (2003)'in gençlik liderleri ile yapmış olduğu araştırmada, eleştirel düşünme beceri puanlarını en iyi yordayan değişkenlerin arasında yaşın da bulunduğunu ifade etmesi araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir.

Farklı alanlarda yapılmış olan araştırma sonuçlarına bakıldığında, Ay ve Akgöl (2008) yaş ilerledikçe ortaöğretim öğrencilerinin eleştirel düşünme güçlerinde artış görüldüğünü, Öztürk ve Ulusoy (2008) hemşirelik bölümü

öğrencilerinde yaşla birlikte eleştirel düşünme eğilimlerinin artış gösterdiğini ifade etmektedirler.

Farklı alanlarda yapılmış olan araştırmalarda da eleştirel düşünmenin yaşla birlikte artış gösterdiğinin belirtilmesi, aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinde yaşla birlikte görülen artışa dayanak oluşturabilir. Bununla birlikte, eleştirel düşünmeyi etkileyen pek çok faktör olduğu göz önüne alındığında, bunun ne kadarının yaştan kaynaklandığı konusunda daha detaylı araştırmalara ihtiyaç olduğu söylenebilir.

6. SONUÇ

Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin belirlenmesi, cinsiyet ve sınıf düzeyine göre karşılaştırılması, bunun yanı sıra, eleştirel düşünme eğilimi ile yaş arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmış olan bu araştırmada elde edilen bulgulardan aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Aday spor yöneticilerinin düşük düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahipleridir. (Tablo 4-1)
- Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark yoktur. (Tablo 4-3)
- Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark yoktur. (Tablo 4-3)
- Aday spor yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimlerinde cinsiyet ve sınıf düzeyinin ortak etkisi anlamlı bir fark yaratmamaktadır. (Tablo 4-3)
- Aday spor yöneticilerin de eleştirel düşünme eğilimi ile yaş arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

Araştırma sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

- Spor yöneticiliği bölümlerinin öğretim programlarına eleştirel düşünmeyi geliştirmeye yönelik dersler eklenmesi eleştirel düşünme becerilerinin artması sağlanabilir.
- Eleştirel düşünmenin, spor yöneticiliği müfredat programında yer alması sağlanabilir.
- Spor yöneticiliği bölümlerinde görev yapan eğitimcilerin eleştirel düşünme eğilimleri araştırılıp, sonuçlar doğrultusunda eleştirel düşünmeyi geliştirmeye yönelik eğitimler verilebilir.
- Ortak bir araştırma kapsamında farklı grupların eleştirel düşünme eğilimleri karşılaştırılarak, eleştirel düşünme eğilimleri üzerinde ne gibi faktörlerin etkili olduğu bulunmaya çalışılabilir.

KAYNAKÇA

1. Alpar, R. (2001). *Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
2. Ay, S, Akgöl, H. (2008). Eleştirel Düşünme Gücü ile Cinsiyet, Yaş ve Sınıf Düzeyi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 1(2), 65-75.
3. Bonnette, R. McBride, R.E., & Tolson, H. (2001). The differential effect of indirect instruction in the teaching of sport skills on critical thinking and self-esteem of early adolescent boys placed at risk. *Sport, Education and Society*, 6, 183–198.
4. Brewer, N., Mitchell, P., & Weber, N. (2002). Gender role, organizational status, and conflict management styles. *International Journal of Conflict Management*, 13, 78-94.
5. Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal Bilimler Veri Analizi El Kitabı*. 6. Baskı. Pegem Yayıncılık: Ankara.
6. Çekiç S. (2007). Matematik Öğretmenliği Lisans Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Gücü Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi. Ortaöğretimde Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı.
7. Certel, Z., Catikkaş, F., Yalçinkaya, M. (2011). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Duygusal Zeka ile Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 2011; 13 (1): 74–81
8. Chan, D. (2007). Leadership and intelligence. *Roepert Review*, 29(3), 183-189.
9. D'Alessio, A.F. (2006). The influence of personality, critical thinking, and emotional intelligence attributes in Peruvian managers' leadership. A Dissertation Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree Doctor of Business Administration. University of Phoenix.

10. Doğar, Y. (1997). Spor Yönetiminde Özel Analiz. Ofset Yayınları. Malatya.
11. Ekinci, Ö. Öğretmen adaylarının empatik ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi, Yüksek lisans tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 2009.
12. Facione, A.P., Facione, N.C., Giancarlo, C.A.F. (1998). *The California Critical Thinking Disposition Inventory*. California: Academic Press.
13. Facione, P., A., & Facione, N., C. (2001).The California Critical Thinking Disposition Inventory. CCTDI quick facts. <http://www.insightassessment.com/test-cctdi.html>
14. Facione, P.A., Sanchez, C.A., Facione, N.C., & Gainen, J. (1995). The dispositions toward critical thinking. *Journal of General Education*, 44 (1), 1-25.
15. Fişek, K. (1998). Spor Yönetimi. Bağırğan Yayınları. İkinci Baskı. Ankara.
16. Gingras, C. (2006). Effects of managers' leadership styles and decision-making styles on appraisal of employees' critical thinking performance. Doctoral Dissertation in College of Business Administration. Touro University International.
17. Gülveren H. (2007). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerileri ve Bu Becerileri Etkileyen Eleştirel Düşünme Faktörleri. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
18. İmamoğlu, A.F. (1992). Fonksiyonel Açıdan Spor Yönetiminin Anlam ve Önemi. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8 (1), 21-34.
19. Karakiliç, M., Alay, S., Koçak, S. (2008). Kadın ve yönetici: Aday yöneticiler, yönetsel becerilerde cinsiyete-özgü kalıplara sahip midirler? Spor Bilimleri Dergisi, 19 (4), 220–237.

20. Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 15. Baskı. Nobel Yayın Dağıtım: Ankara. s. 76-79.
21. Kaya, H., Üniversite öğrencilerinde eleştirel akıl yürütme gücü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, İstanbul, 1997.
22. Kökdemir, D. (2003). Belirsizlik durumlarında karar verme ve problem çözme, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Psikoloji Anabilim Dalı.
23. Korkmaz, E. Yeşil, R. Öğretim kademelerine göre öğrencilerin eleştirel düşünme düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2009 10,(2), 19-28
24. Leaver-Dunn D, Harrelson GL, Martin M, Wyatt T. (2002). Critical-thinking predisposition among undergraduate athletic training students, 37 (4 supp.), S147-S151.
25. Loken ML. (2005). Critical Thinking Abilities Of Undergraduate Entry-Level Athletic Training Students. Thesis (Ph.D.). The University of South Dakota. USA.
26. Mangieri, J.N. (2008). Better thinking: An asset in any organization. *Public Manager*, 37(1), 77-78.
27. McBride, R.E., Xiang, P., Wittenburg, D. (2002). Dispositions toward critical thinking: The Preservice teacher's perspective. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 8 (1), 29-40.
28. Menkes, J. (2006, Spring). The leadership difference: Executive intelligence. *Leader to Leader to Leader*, 40, 51-56. Retrieved September 18, 2007, from Business Source Complete database.
29. Murensky, C. L. (2000). The relationship between emotional intelligence, personality, critical thinking ability and organizational performance at upper levels of management. *Dissertation Abstracts International*, 151 . (UMI No. 9962991)

30. Myers, L. L., & Larson, R. S. (2005) Preparing students for early work conflicts. *Business Communication Quarterly*, 68(3), 306-318.
31. Ocansey, R., Chepyator-Thomson, R.J. Kutame, A.M. (1992). Promoting critical thinking in student teaching practice. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*. 63(6), 66-69.
32. Oztürk, N.Ulusoy, H. (2008). Lisans ve Yüksek Lisans Hemşirelik Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Düzeyleri ve Eleştirel Düşünmeyi Etkileyen Faktörler. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi* 1(1), 15-25.
33. Paul, R.W., Elder, L. (2002). Critical thinking: Tools for taking charge of your professional and personal life, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ.
34. Ramsey, R. D. (2004). Managing workplace anger: Your employees, your customers and your own. *Supervision*, 65(2), 8-10.
35. Ricketts, J. C. (2003). The efficacy of leadership development, critical thinking dispositions, and student academic performance on the critical thinking skills of selected youth leaders. *Dissertation Abstracts International*, 130. (UMI No. 3095110).
36. Saçlı, F. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Antrenörlük ve Rekreasyon Programlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Saptanması ve Karşılaştırılması. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri ve Teknolojisi Programı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
37. Saçlı, F., Demirhan, G. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği programında öğrenim gören öğrencilerin eleştirel düşünme düzeylerinin saptanması ve karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe J. of Sport Sciences*, 2008; 19 (2), 92-110.
38. Schneider, C.R., Stier, F.W. (2009).The practice and teaching of critical thinking in sport management. *The SMART Journal*. 5(1), 96-109.

39. Schwager, S., Labate, C. (1993). Teaching for critical thinking in physical education. *The Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 64, 24-27.
40. Scott JN, Markert RJ, Dunn MM. (1998). Critical thinking: change during medical school and relationship to performance in clinical clerkships. *Medical Education*, 32, 14–18.
41. Sherman, J.S. (2009). The correlation between critical thinking, emotional intelligence, and conflict management modes of financial services managers. Doctoral Dissertation in Curriculum and Instruction. University of Phoenix.
42. Simmering, J.M.(2009). The art and science of management. Encyclopedia of Management. Erişim adresi: <http://www.enotes.com/management-encyclopedia/art-science-management>. Erişim tarihi: 18 Aralık 2009.
43. Tucker, A. A. (2007). Leadership by the Socratic Method. *Air & Space Power Journal*, 21(2), 80-88.
44. Van Gelder, T. (2005). Teaching critical thinking: Some lessons from cognitive science. *College Teaching*, 53(1), 41-46.
45. Watkins, T. (2004). Think. *New Zealand Management*, 51(6), 43-44.
46. Wuest, D.A & Bucher, C.A. (2006). *Foundations of Physical Education, Exercise Science, and Sport*. Boston, McGraw-Hill, 14th ed.
47. Yetim, A.A., Şenel, Ö. (2001). Türkiye’de Spor Yöneticisi Yetiştirme Faaliyetlerinin Görünümü. *Milli Eğitim Dergisi*, 150 (3). Erişim adresi: http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/150/yetim_senel.htm. Erişim tarihi: 20 Haziran 2010
48. Zakus, H.D., Malloy, C.D, Edwards, A. (2007). Critical and ethical thinking in sport management: Philosophical rationales and examples of methods. *Sport Management Review*. 10, 133-158.
49. Zayıf, K. (2008). Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Sosyal Bilimler Enstitüsü. İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Programı. Bolu.

50. Zeigler, F.E. (1995). Competency in critical thinking: a requirement for the allied professional. *Quest*, 47, 196-211.

Ek1:**Değerli Arkadaşlar,**

Aksaray Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yöneticiliği alanında “Aday Spor Yöneticilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması” konulu yüksek lisans tezimi hazırlamak amacıyla sizlerden aşağıdaki bilgileri içtenlikle doldurmanızı isteyeceğim. Ayıracağınız zaman ve göstereceğiniz ilgiden dolayı şimdiden çok teşekkür ederim.

M. Toprak Keskin

Cinsiyetiniz:

a) Kız

b) Erkek

Mezun olduğunuz liseyi belirtiniz.....

Yaşınızı belirtiniz.....

**KALİFORNİYA ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ
(KEDEÖ)**

Aşağıdaki ifadelerin **sizi** ne kadar tanımladığını düşünerek, bu ifadelere ne ölçüde katıldığınızı aşağıdaki ölçek üzerinde değerlendiriniz. Değerlendirmelerinizi sizi tam olarak yansıttacak şekilde yapınız.

1	2	3	4	5	6
Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum

1. Tüm hayatım boyunca yeni şeyler çalışmak harika olurdu.	1	2	3	4	5	6
2. İnsanların iyi bir düşünceyi savunmak için zayıf fikirlere güvenmeleri beni rahatsız eder.	1	2	3	4	5	6
3. Cevap vermeye kalkışmadan önce, her zaman soruya odaklanırım.	1	2	3	4	5	6
4. Büyük bir netlikle düşünebilmekten gurur duyuyorum.	1	2	3	4	5	6
5. Dört lehte, bir aleyhte görüş varsa, lehte olan dört görüşe katılırım.	1	2	3	4	5	6
6. Pek çok üniversite dersi ilginç değildir ve almaya değmez.	1	2	3	4	5	6
7. Sadece ezberi değil düşünmeyi gerektiren sınavlar benim için daha iyidir.	1	2	3	4	5	6
8. Diğer insanlar entelektüel merakımı ve araştırmacı kişiliğimi takdir ederler.	1	2	3	4	5	6
9. Mantıklıymış gibi davranıyorum, ama değilim.	1	2	3	4	5	6
10. Düşüncelerimi düzenlemek benim için kolaydır.	1	2	3	4	5	6
11. Ben dahil herkes kendi çıkarı için tartışır.	1	2	3	4	5	6
12. Kişisel harcamalarımın dikkatlice kaydını tutmak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5	6
13. Büyük bir kararla yüz yüze geldiğimde, ilk önce, toplayabileceğim tüm bilgileri toplarım.	1	2	3	4	5	6
14. Kurallara uygun biçimde karar verdiğim için, arkadaşlarım karar vermek için bana danışırlar.	1	2	3	4	5	6
15. Açık fikirli olmak neyin doğru olup olmadığını bilmemek demektir.	1	2	3	4	5	6
16. Diğer insanları çeşitli konularda neler düşündüklerini anlamak benim için önemlidir.	1	2	3	4	5	6
17. İnanıklarımın tümü için dayanaklarım olmalı.	1	2	3	4	5	6
18. Okumak, mümkün olduğunca, kaçtığım bir şeydir.	1	2	3	4	5	6
19. İnsanlar çok acele karar verdiğimi söylerler.	1	2	3	4	5	6
20. Üniversitedeki zorunlu dersler vakit kaybıdır.	1	2	3	4	5	6

1	2	3	4	5	6	
Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	
21. Gerçekten çok karmaşık bir şeyle uğraşmak zorunda kaldığımda benim için panik zamanıdır.	1	2	3	4	5	6
22. Yabancılar sürekli kendi kültürlerini anlamaya uğraşacaklarına, bizim kültürümüzü çalışmalılar.	1	2	3	4	5	6
23. İnsanlar benim karar vermeyi oyaladığımı düşünürler.	1	2	3	4	5	6
24. İnsanların, bir başkasının fikrine karşı çıkacaklarsa, nedenlere ihtiyacı vardır.	1	2	3	4	5	6
25. Kendi fikirlerimi tartışırken tarafsız olmam imkânsızdır.	1	2	3	4	5	6
26. Ortaya yaratıcı seçenekler koyabilmekten gurur duyarım.	1	2	3	4	5	6
27. Neye inanmak istiyorsam ona inanırım.	1	2	3	4	5	6
28. Zor problemleri çözmek için uğraşmayı sürdürmek o kadar da önemli değildir.	1	2	3	4	5	6
29. Diğerleri, kararların uygulanmasında mantıklı standartların belirlenmesi için bana başvurular.	1	2	3	4	5	6
30. Zorlayıcı şeyler öğrenmeye istekliyimdir.	1	2	3	4	5	6
31. Yabancıların ne düşündüklerini anlamaya çalışmak oldukça anlamlıdır.	1	2	3	4	5	6
32. Meraklı olmam en güçlü yanlarımdan birisidir.	1	2	3	4	5	6
33. Görüşlerimi destekleyecek gerçekleri ararım, desteklemeyenleri değil.	1	2	3	4	5	6
34. Karmaşık problemleri çözmeye çalışmak eğlencelidir.	1	2	3	4	5	6
35. Diğerlerinin düşüncelerini anlama yeteneğimden dolayı takdir edilirim.	1	2	3	4	5	6
36. Benzetmeler ve analogiler ancak otoyol üzerindeki tekneler kadar yararlıdır.	1	2	3	4	5	6
37. Beni mantıklı olarak tanımlayabilirsiniz.	1	2	3	4	5	6
38. Her şeyin nasıl işlediğini anlamaya çalışmaktan gerçekten hoşlanırım.	1	2	3	4	5	6
39. İşler zorlaştığında, diğerleri problem üstünde çalışmayı sürdürmemi isterler.	1	2	3	4	5	6
40. Elimizdeki sorun hakkında açık bir fikir edinmek ilk önceliklidir.	1	2	3	4	5	6
41. Çelişkili konulardaki fikrim genellikle en son konuştuğum kişiye bağlıdır.	1	2	3	4	5	6
42. Konu ne hakkında olursa olsun daha fazla öğrenmeye hevesliyimdir.	1	2	3	4	5	6
43. Sorunları çözenin en iyi yolu, cevabı başkasından istemektir.	1	2	3	4	5	6
44. Karmaşık problemlere düzenli yaklaşımımla tanırım.	1	2	3	4	5	6
45. Farklı dünya görüşlerine karşı açık fikirli olmak, insanların düşündüğünden daha az önemlidir.	1	2	3	4	5	6
46. Öğrenebileceğin her şeyi öğren, ne zaman işe yarayacağını bilemezsin.	1	2	3	4	5	6
47. Her şey görüldüğü gibidir.	1	2	3	4	5	6
48. Diğer inanlar, sorunun ne zaman çözümleneceği kararını bana bırakırlar.	1	2	3	4	5	6
49. Ne düşündüğümü biliyorum, o zaman neden seçenekleri değerlendiriyor gibi davranayım.	1	2	3	4	5	6
50. Diğerleri kendi fikirlerini ortaya koyarlar ama benim onları duymaya ihtiyacım yok.	1	2	3	4	5	6
51. Karmaşık problemlerin çözümüne yönelik düzenli planlar geliştirmede iyiyimdir.	1	2	3	4	5	6

Ek 2:

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığı

Sayı : B.30.2.ASÜ.0.41.00.00/ - 15
Dosya No:70.72.01.01
Konu :

..2010

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne
AKSARAY

Anabilim Dalı Başkanlığımızın 102202003 numaralı öğrencisi M.Toprak KESKİN'in "Aday Spor Yöneticilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Belirlenmesi" konulu yüksek lisans tezini hazırlamak amacıyla dilekçesinde belirtilen üniversitelerin Beden Eğitimi ve spor Yükseköğulları, Spor Yöneticiliği bölümünde öğrenim gören 1.ve 4.sınıf öğrencilerine "Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği"ni uygulamak istemektedir.

Söz konusu Anabilim Dalı öğrencimizin yüksek lisans tezi çalışmalarını yapabilmesi için Yükseköğretim Kurumundan izin alınması konusunda;

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Yrd.Doç.Dr.Melih Nuri SALMAN
Anabilim Dalı Başkanı

Ekler :
EK-1 Dilekçe ve Ekleri

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
(Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanlığına)

AKSARAY

"Aday Spor Yöneticilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Belirlenmesi" konulu yüksek lisans tezimi hazırlamak amacıyla aşağıda belirtilen üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları, Spor Yöneticiliği programlarında öğrenim gören birinci sınıf ve dördüncü sınıf öğrencilerine, "Kaliforniya Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği"ni uygulayabilmem için Yükseköğretim Kurumu'ndan gerekli izin alınabilmesi konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.

12.05.2010

M. Toprak Keskin

M. Toprak Keskin
Aksaray Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
E-mail: mtoprakkeskin@gmail.com
Tel: 505 6270777

E K İ : CCTDI TUTUM ÖLÇEĞİ (2 sayfa)

Çalışma yapacağım üniversiteler:

1. Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
2. Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
3. Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
4. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
5. Çukurova Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
6. Elazığ Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
7. Balıkesir Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
8. Sakarya Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
9. Adnan Menderes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
10. Akdeniz Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
11. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
12. Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
13. Cumhuriyet Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
14. Erciyes Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
15. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
16. İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
17. Kafkas Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
18. Marmara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
19. Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
20. Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
21. İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
22. Kırıkkale Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

GİLEN EVRAK	
No. :	27
Tarih :	12.05.2010
V. Yeri :	

ÖZGEÇMİŞ

1973 yılında Karaman'ın Ermenek ilçesinde doğdum. İlköğretim, ortaöğretim ve üniversite eğitimimi Konya'da tamamladım. Farklı branşlarda lisanslı sporculuk yapmakla birlikte, 1988 yılında profesyonel olarak güreş sporu ile ilgilenmeye başladım. Türkiye çapında değişik kademelerde şampiyonluklar ve dereceler elde ettim. Geçirdiğim sakatlıktan dolayı 1993 yılında profesyonel anlamda sporu bıraktım. 1994 yılında Mersin'in Anamur ilçesinde beden eğitimi öğretmeni olarak göreve başladım. Rotasyon hizmetimi tamamlamak için 1998 yılında Aksaray'a atandım. Aksaray'da Arama Kurtarma konusunda eğitimler aldıktan sonra, 1999 yılındaki büyük depremde Gölcük, Yalova ve sonrasında Kaynaşlı depremlerinde, Konya Zümrüt apartmanı göçüğünde, Taşucu selinde ve çok sayıda trafik kazalarında arama kurtarma çalışmalarına resmi olarak katıldım. Arama kurtarma çalışmalarını daha da geliştirmek amacıyla dağcılık ve dalgıçlık eğitimlerini de tamamladım. 2005 yılından sonra çok sayıda dağ ve sualtı arama kurtarma çalışmalarında ekip amiri olarak görev aldım. Gerek beden eğitimi ve spor alanında gerekse arama kurtarma alanında yapılan pek çok kongre ve sempozyumlara katıldım. Bunun yanı sıra, halen yurt içi ve yurt dışında dağ tırmanışlarına katılmaktayım ve eğitmen olarak dalgıçlığa devam etmekteyim. Beden eğitimi öğretmenlerinin eğitimi, okul sporlarının organizasyonları, il içerisindeki tören ve kutlamaların düzenlenmesinden sorumlu olmak amacıyla Aksaray valiliği tarafından il koordinatörü olarak atandım ve 2006 yılı itibari ile il koordinatörü olarak görev yapmaktayım.